د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د ژوند مهارتونه

دريم ټولګی

چاپ کال ۱۳۹[illegible] هـ. ش.

Ketabton.com

... کي يې اخيستنه او خرڅونه په
...وني چلند کيږي.

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دریم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمېټې

لیکوالان:

۱. ترینا ستار محب زاده د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژي دیپارتمنت علمي غړې.
۲. د سر مؤلف مرستیاله پروین قاریزاده لعلي د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژي دیپارتمنت آمره.
۳. د سر مؤلف مرستیاله رابعه منصور د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د فزیک دیپارتمنت آمره.
۴. ژباړونکی: د مولف مرستیال سهراب دیدار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د پښتو دیپارتمنت علمي غړی.

تایید او مطالعه:

- د ولسي او مشرانو جرګې د دیني، پوهنې او عالي تحصیلاتو د کمیسیونونو محترم غړي.

د تدقیق او څېړنې کمېټې:

د کابل پوهنتون:

- پوهاند دکتور الف شاه ځدران د ټولنیزو علومو د پوهنځي استاد.

د پوهنې وزارت:

- پوهنوال حمیدالله ویدا د پوهنې وزارت د علمي شورا غړی.
- محمد عزیز بختیاري د پوهنې وزارت سلاکار.
- غلام سرور بغلاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د دري دیپارتمنت علمي غړی.

د کابل ښار د پوهنې ریاست:

- رحمت الله د میرویس هوتکي د لیسې ښوونکی.
- فریده د قاري عبدالله د لیسې ښوونکې.

د کولمبیا ټیم:

- سوسن وردګ.

د محتوا، دیني، فرهنګي او سیاسي برخو د څېړنې کمیټه:

- ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.
- حیات الله ناصر د پوهنې وزارت د علمي شورا غړی.
- دکتور محمد یوسف نیازي د پوهنې وزارت سلاکار.

د څېړنې او تدقیق د څارنې کمېټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

طرح او ډیزاین: حمیدالله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

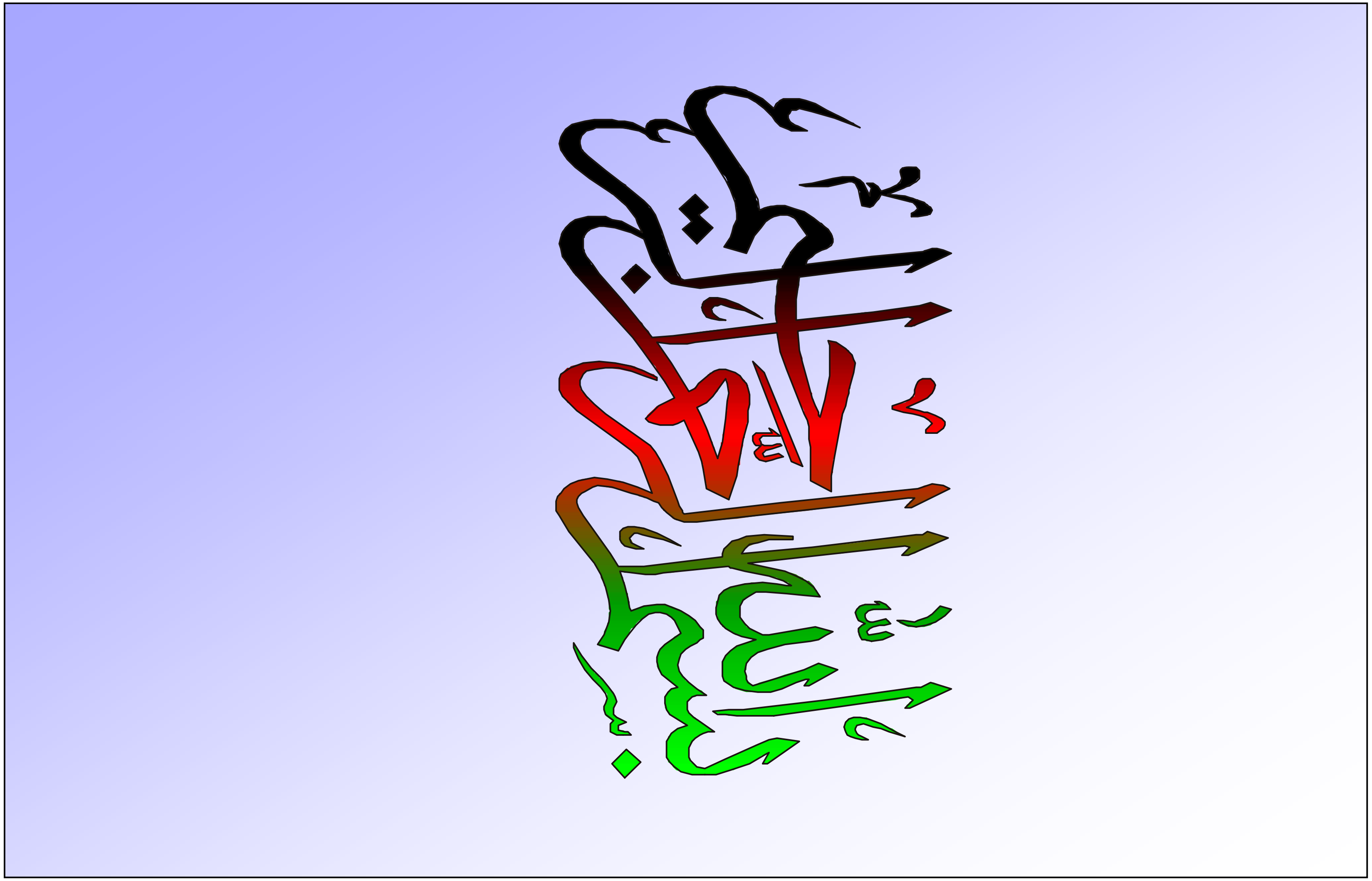

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی — دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی — د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو — د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، ګوجر دي — پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل ځلیږي — لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به — لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر — وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

شمېر	سرلیک	مخ
	لمړی فصل	
۱	سوله ییز ژوند	۱
۲	د سوله ییز ژوند لارې چارې	۳
۳	له نورو سره ګډ ژوند	۵
۴	له نورو سره خواخوږي	۷
۵	ځان پیژندنه	۹
۶	حق غوښتنه	۱۱
۷	زړورتیا درلودل	۱۳
۸	د ستونزو پیژندنه	۱۵
۹	د ستونزو حل	۱۷
۱۰	غوسه	۱۹
۱۱	تېرېدنه او پخلاینه	۲۱
۱۲	د لومړي فصل لنډيز	۲۳
	دویم فصل	
۱۳	شکر ایستل	۲۵
۱۴	خیر رسول	۲۷
۱۵	خوشبختي او بدبیني	۲۹
۱۶	ښه شخص	۳۱
۱۷	ښه اخلاق	۳۳
۱۸	ځان او نورو ته درناوی	۳۵
۱۹	د نورو قدر کول	۳۷
۲۰	ښه نظر ورکول	۳۹
۲۱	له نورو سره ښه چلند کول	۴۱
۲۲	په ځان او نورو مهرباني	۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳ صبر او حوصله ۴۵
۲۴ د نورو خبروته غوږ نیول ۴۷
۲۵ د اختلافونو په باره کې مفاهمه ۴۹
۲۶ د دویم فصل لنډیز ۵۱

دریم فصل

۲۷ توده او سړه هوا ۵۳
۲۸ د طبیعي پېښو خطرونه ۵۵
۲۹ له حیواني ناروغیو ځخه ځان ساتل ۵۷
۳۰ په کور کې له خطرونو ځخه مخنوی ۵۹
۳۱ په سرکونو باندې له خطرونو ځخه ځان ساتل ۶۱
۳۲ د ماین او وسلې ځخه ځان ساتل ۶۳
۳۳ د غیر صحي اوبو له خطرونه ځان ساتل ۶۵
۳۴ د حفظ الصحې مراعاتول ۶۷
۳۵ د دریم فصل لنډیز ۶۹

څلورم فصل

۳۶ د نورو د نظریو قدر کول ۷۱
۳۷ زمونږ د هېواد قومونه ۷۳
۳۸ زمونږ د هېواد ژبې ۷۵
۳۹ ورته والې او قومي دودونه ۷۷
۴۰ ښاري او کلیوالي ژوند ۷۹
۴۱ د څلورم فصل لنډیز ۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونکي له پاره عمومي لارښوونې:

ګرانو ښوونکو! د دريم ټولګي (د ژوند مهارتونه) كتاب د فعال سيستم (شاګرد محوري) له مخې تاليف شوی دی. دغه هدف د ټولنې د بچيانو د لومړنيو اړتياو په پام کې نيولو سره ټاکل شوی دی. هيله من يو چې دغه هدف د ټولنې د بچيانو او له يوه سالم انساني ژوندانه سره د هغوي مينه رامنځته کړي.

که څه هم د کتاب په ليکلو کې لږ توپير موجود دی (هغه هم د ښوونکي له پاره عمومي لارښوونې او د زده کړې فعاليت) په بشپړ او هر اړخيزه توګه په لومړۍ برخه کې ليکل شوي دي. ښاغلي ښوونکي زياته ګټه ترې اخيستلې شي او دغه راز د کتاب په ځينو مخونو کې د زده کوونکو له پاره هم ځيني فعاليتونه روښانه شوي دي. دکتاب د جوړښت په باره کې بايد ووايو چې کتاب څلور فصلونه او ۴۱ لوسته لري. د کتاب فصلونه او لوستونه له يو بل سره منطقي ارتباط لري. په يو کال کې ۵۲ درسي ساعتونه ورته ټاکل شوي دي.

د يادولووړ ده چې د لومړي او دوهم فصل له پاره درې اضافي ساعتونه او د دوو وروستنيو فصلونو له پاره دوه اضافي ساعتونه په پام کې نيول شوي دي چې د ځينو معذرتونو د رامنځته کېدو په وخت د ساعتونو د له لاسه ورکولو يا د زده کوونکو د علاقې وړ فعاليتونو د تکرار په وخت کې ترې استفاده وشي.

هر لوست دوه مخه دی چې په لومړي مخ کې سر ليک، موخه، فکر رامنځته کوونکي پوښتنې، انځورونه او د زده کوونکو له پاره يو دوه د زده کړې فعاليتونه ځای شوي دي. په دويم مخ کې د لوست متن، د متن د اساسي مفاهيمو په باره کې پوښتنې، د تدريس شوي لوست ارزيابي او کورنۍ دنده ځای شوې ده. لوست ورکول هغه وخت ښه اغيزه لري چې د زده کوونکو له پاره د زده کړې يو رښتنی چاپيريال په لاندې توګه رامنځته شي.

د زده کړې چاپېريال

۱- هره ورځ خپل لوست په سلام ويلو او احوال پوښتنه پيل کړئ. له هغو زده کوونکو څخه چې په ستونزو اخته دي د بېلګې په توګه ناروغه شوي وو يا څه نورې ستونزې يې درلودې پوښتنه وکړئ.

۲- له زده کوونکو سره په خندا او خوشحالۍ خبرې وکړئ هڅه وکړئ. چې د ټولګي چاپيريال د خوشحالۍ له پاره له مناسبو کيسو او لطيفو څخه کار واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د زده کوونکو خبرو ته په درناوي سره غوږ ونیسئ. هڅه وکړئ چې د پوښتنې د کولو او د نظر ښکاره کولو روحیه یې پیاوړې کړئ.

٤- زده کوونکي هر کوچني پر مختګ ته وهڅوئ او دهغوی د زیار ستاینه وکړئ.

٥- د زده کوونکو سره له ملنډو او سپکو الفاظونه ډډه وکړي.

٦- د ټولګي د ټوالونه په هغو انځورونو ښکلې کړئ چې زده کوونکو کښلي وي.

٧- معیوبو، معلولو او هغو زده کوونکو ته چې له چا سره نه کیني (ګوشه ګیر) وي زیاته پاملرنه وکړئ. د هغوی د فعالیتونو په ابتدا کې ورسره مرسته وکړئ چې د هغوی د هڅونې وړ وګرځي.

٨- دلوست له پیل تر مخه د کتاب په فصلونو کې ټول لیکل شوي موضوعات له نظره تیر کړئ چې عمومي هدفونه درته ښکاره شي. ځان سره فکر وکړئ چې څه ډول کولی شئ زده کوونکي پوه کړئ.

٩- راتلونکي لوست ته د تیاري له پاره د لوست د هدف برخې، فکر را منځته کوونکې پوښتنې، په انځورونو کې مهم ټکي، د زده کوونکو د زده کړې فعالیتونه، دلوست متن، د ارزیابي او کورنۍ دندې برخې ښه مطالعه او تحلیل کړئ.

١٠- ښاغلي ښوونکی دې د نوي لوست د انځورونو او رسمونو دتشریح او تحلیل اوپر هغه پورې د اړوندو کیسو د جوړولو له پاره بشپړ تیاری ولري. د لوست متن او عبارت دې په لوړ اواز ووایي او مفهوم دې په ساده ژبه بیان کړي او وروسته دې له زده کوونکو څخه د هغه علمي مفهوم وغواړي چې ویې وایې او کله دې له زده کوونکو سره په چوپه خوله لوستل تمرین کړی اود لوست د مفهوم پوښتنه دې ترې وکړي.

١١- له احوال پوښتنې څخه وروسته په تیر لوست یو نظر وکړئ جملې او کورنۍ دندې انځورونه وګورئ او تشریح یې کړئ له ځو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپلې جملې ووایي او خپل انځورونه تشریح کړي له هغو وغواړئ چې د تیر لوست لنډیز او یا هغه څه چې له خپلو میندو او پلرونو څخه یې اوریدلې وي د کورنۍ دندې په توګه ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲- ښاغلي ښوونکی دې په تیر لوست باندې له نظرڅخه وروسته دمثالونو او پوښتنو په واسطه د تیر لوست ارتباط دنوي لوست سره وکړي. دنوي درس په هدف زده کوونکي پوه کړی شي چې د دې لوست له زده کړې وروسته کوم مهارت اوتوانايي ترلاسه کوي او په هغه لوست له پوهېدو وروسته دهغوي په سلوک کې کوم مثبت بدلون را منځه کيږي او څه ډول دخوښۍ احساس کوي.

۱۳- ښاغلی ښوونکی دې نوی لوست په هغو پوښتنو پیل کړي چې له هدف څخه وروسته ځای په ځای شوي دي. د داسې پوښتنو طرحه کول په حقيقت کې دزده کوونکو دنوي لوست په باره کې دهغوی پخواني معلومات معلوموي او هغوي دې ته هڅوي چې فکر وکړي.

۱۴- دلوست زیاتره برخه انځورونه او رسمونه دي چې باید په خپله د زده کوونکوله خوا تشریح شي .

زده کوونکو ته دې وخت ورکړی چې په انځورونو باندې په ډله ییزه توګه خبرې وکړي او وروسته دې یوتن دخپل ګروپ په استازیتوب په لوړ او از تشریح کړي چې په رسمونو کې یې څه شی لیدلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د زده کوونکو دخبرو په تایید د انځورونو اود نوي لوست دسرلیک په باره کې زباني څرګندوني وکړي

۱۵- دښې زده کړې له پاره سیمه ییزو مثالونو او کیسوڅخه کار واخلي او دلوست متن په لوړ اواز ووايي وروسته یو دو و زده کوونکوته ووايي چې لوست تکرار کړي او بیا له هغوی څخه پوښتنه وکړي چې دلوست دمتن په باره کې څه ویوهېدل. وروسته دې هغه په ساده ژبه بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶- د دې مضمون زده کړه کې دزه کوونکو عملي کار، د ډرامو اجراءکول، کیسو او فکاهیو ویل او د رسمونو ایستل ضروري بلل کیږي د دې چارو سرته رسول به لومړی ستونزمن کار وي خو د وخت په تیریدو سره زده کوونکي ورسره عادت کیږي.

فعالیتونه اوونډه اخیستنه:

۱۷- ښوونځي ته د راتګ په لومړی یادوهمه ورځ د ټولګي ټول زده کوونکي له څلورو څخه تر شپږو ګروپونو باندې وویشئ. هر ګروپ په ځانګړي شمېر لکه (۳، ۲، ۱ اونورو) ونوموئ له دغې ډلبندۍ څخه د زده کړې په فعالیتونوکي کاروکړئ.

۱۸- دفعالیتونوپه جریان کي بې زړه زده کوونکوته وخت ورکړئ چې صنفي فعالیتونو کې ونډه واخلي او په خپل ځان باندې باور پیدا کړي.

۱۹- ښاغلی ښوونکی! دلوست په پای کې زده کوونکوته کورنۍ دنده ورکړئ له کورنۍ دندې څخه موخه کورنیو ته د درسي مفاهیمولېږدول او له هغوی سره د نظر راکړه ورکړه ده. دغه رازدموضوعاتوتکرار د زده کوونکو د ښه پوهېدو سبب ګرځي او د هغوی په دایمي عادت بدلیږي. هغه پوښتنې چې له میندو او پلرونو څخه یې اوري ټولګي ته راوړي او ګټه ور څخه واخلي، دغه راز دانځورونو کښل، جملو لیکل، د ځینو مفاهیمو لست کول په کورني کار کې شامل او دلیدلو وړ دي.

۲۰- د ژوند مهارتونو په کتاب کې د زده کوونکو هر فعالیت له پیل څخه تر پای د غور او ارزیابي وړ دی.

۲۱- د زده کوونکو د همیشنۍ ارزیابۍ له پاره یوه کتابچه برابره کړئ او هر زده کوونکي ته یو مخ ځانګړی کړئ. په دې مخونو کې د زده کړې په فعالیتونو کې د زده کوونکو د ونډې په هکله د خپلې ارزیابۍ او لیدنې نتیجې د زده کوونکو په سلوک کې مثبت بدلونونه ولیکئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرې اونۍ په پای کې د ارزیابۍ د پایلو مخونه وګورئ چې د زده کوونکو له پرمختګ څخه خبر شئ د هغو په باره کې چې مرستې ته اړتیا لري ټاکلي تدبیرونه ونیسئ.

۲۲- د ارزیابي د پایلو په لیدلو سره کولی شئ د خپل لوست ورکولو په میتود او لاروچارو باندې باور تر لاسه کړئ او زیاته پرمختیا وکړئ. که چېرې د ارزیابۍ قوس نزولي وي لطفا د هغو زده کوونکو په هکله چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري ټاکلی تدبیرونه ونیسئ.

۲۳- په دې مضمون کې د اساسي مفاهیمو د زده کړې تر لاسه کول د زده کوونکو په چلند کې عملي مهارتونه او مثبت بدلون د ارزیابي ملاک ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

لومړی لوست:

سوله ییز ژوند

موخه: زده کوونکي به په کور، ښوونځي، جومات او د خلکو ترمنځ د سوله ییز ژوند لارې چارې زده کړي.

پوښتنې:

- په جومات کې د کومو آدابو رعایت کول ضروري دي؟
- د کور، ښوونځي او یا ټولنې په کارونو کې مرسته څه گټه لري؟
- څرنګه کولی شو چې له ګاونډي سره مرسته وکړو؟
- ولې په بد عمل او وینا سره انسان له ټولنې څخه لیرې کېږي؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه ګورئ؟

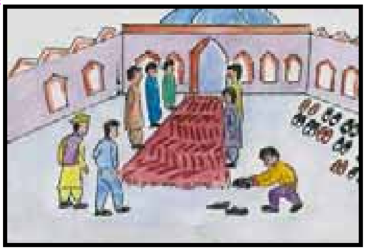

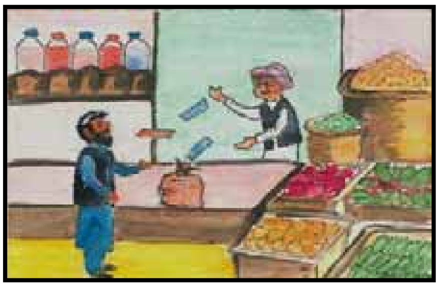

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې لومړی ښه چلند او بیا بد چلند تمثیل او پرتله کړي او نتیجه دې تر لاسه کړي.
- زده کوونکي دې د یوه سوله ییز ژوند ښیګڼې بیان کړي او ودې وایي چې یوه ستونزه څه ډول حل کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

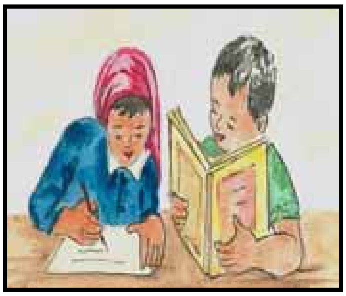

مور، جومات او ښوونځي ته ځو. له خپلو ټولګيوالو سره يو ځاى درس وايو. د ټولګي، د جومات د انګړ او خپل ښوونځي په پاکولو کې ونډه اخلو. جومات او ښوونځى زموږ د ټولني يوه کوچنۍ ټولنه ده، غواړو چې له جومات او ښوونځي څخه د يو ښه او سوله ييز ژوندانه د بنسټ ايښودل زده کړو ترڅو وکړاى شو په خپله ټولنه کې له نورو هېوادوالو سره مرسته او په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړو او نيک چلند ولرو. د يو بل په وړاندې له ربنتيا، صبر او حوصلې، دوستۍ، پخلاينې اوبښنې څخه کار واخلو، چې ټول يو بل ته ګران او ژوند مو سوله ييز وي.

پوښتنې:

- په خپل ټولنيز ژوند کې څه ډول چلند غوره کوئ؟
- څه ډول له نورو خلکو سره مرسته کېږي؟
- آيا د ښه او بد چلند توپير کولاى شئ؟
- په ورځني ژوند کې ربنتياويل څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ له غړو سره په ژوندانه کې د سوله ييز چلند په هکله کيسې او خبرې وکړي او د يوه سوله ييز چلند په باره کې دې يوه جمله وليکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم لوست: د سوله ییز ژوند لارې چارې

موخه: زده کوونکي په سوله ییز چلند پوه شي او د آرامۍ، سولې او برې په خاطر ترې زیاته ګټه واخلي.

پوښتنې:

- هغه څوک چې خپه وي د خبرو او رېدل يې څه ګټه لري؟
- ښښنه غوښتل او ښښنه کول څه ګټه لري او د څه سبب کېږي؟
- څه ډول کولی شو چې دښمني په سوله او دوستۍ بدله کړو؟
- د غوسې د له منځه وړلو لپاره باید څه وکړو؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې دیو چا قهر څه ډول په پخلاینه تبدیلوي یعنې له کومې لارې څخه کار واخلي.
- زده کوونکي دې د سوله ییز چلند د ګټې په باره کې یوه جمله ولیکي او خپلو ټولګیوالو ته دې ولولي.

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

کله چې له چا سره مخامخ کېږو باید دوستانه چلند وکړو.
د خپل دوست خبرو ته غوږ کېږدو. که چېرې کوم خپګان موجود وي ښښنه وغواړو. که چېرې څوک زموږ د ناراحتۍ سبب کېږي له هغه سره خبرې وکړو او له قهر څخه کار وانه خلو، هغه ته ښښنه وکړو چې سوله او دوستي رامنځته شي او دواړه خوشحاله اوسو.

پوښتنې:

- له کوم سوله ییز چلند سره آشنا یاست؟
- سوله او پخلاینه د څه سبب کېږي؟
- جنګ د څه سبب کېږي؟
- څرنګه کولی شو چې په سوله او آرامۍ سره ژوند وکړو؟

کورنۍ دنده:

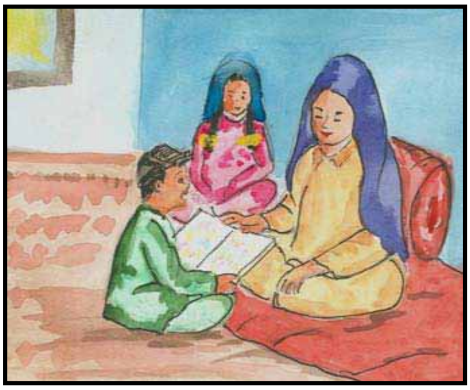

زده کوونکي دې د سوله ییز ژوند په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د څو سوله ییزو چلندونو لست دې جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېیم لوست

له نورو سره ګډ ژوند

موخه: زده کوونکي به د نورو سره د ګډ ژوند په ارزښت پوه شي د خلکو حقوق او شتمنۍ ته درناوی ولري.

پوښتنې:

- مورې ولې په کور کې له پلار، مور او ورور سره یو ځای ژوند کوو؟
- مورې ولې په ټولګي کې له ټولګیوالو سره او په ښوونځي کې له زده کوونکو سره دوست اوسو؟
- کله چې څوک مطالعه کوي او یا خبرونو ته غوږ نیسي زمونږ دنده څه ده؟
- په زور او له اجازې پرته د چا د مال او پیسو اخیستل د څه سبب کېږي؟
- آیا هغه شی چې استفاده ترې کوئ بیرته په خپل ځای ږدئ؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

زده کوونکي دې د خپلې خوښې په درې کسیزو ګروپونو کې په جلاجلا ډول د خپلې کورنۍ له غړو سره او له خپلو ټولګیوالو سره ګډ ژوند تمثیل کړي.
زده کوونکي دې په کور یا ښوونځي کې د ګډ ژوند ښېګڼې د ټولګي په وړاندې څرګندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

مورِ د کور غړي يو بل ته درناوی لرو او د کور په کارونو کې له يو بل سره مرسته کوو. له خور او ورور سره ښه چلند کوو.

د يو بل شيان نه ماتوو، د کور سامان او وسايل له استفادې وروسته په خپل ځای ږدو. چې بيا ورپسې سرګردان نه شو. په ټولګي کې له خپلو ټولګيوالو سره ګډ ژوند کوو. يو له بله دوستان يو، د خپل ټولګيوال ځای په زور نه نيسو، له اجازې پرته د چاشيان نه اخلو د ستونزې د حل لپاره يو بل سره مشوره کوو او يا له ښوونکی صاحب څخه مرسته غواړو.

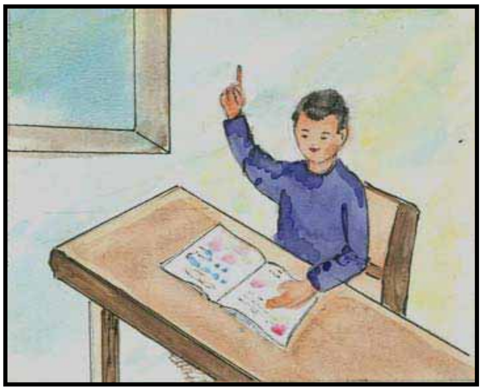

پوښتنې:

په کور او ښوونځي کې کوم ګډ شيان لرو؟

ولې د نورو حقوقوته درناوی ولرو؟

په ګډ ژوندون کې مشوره څه ګټه لري؟

له نورو سره مرسته څه ښېګڼې لري؟

کورنۍ دنده:

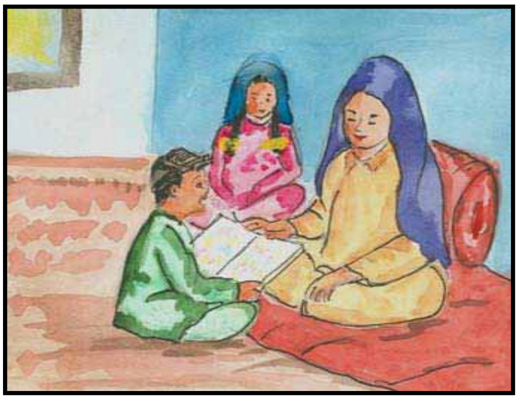

زده کـوونکي د ګـډ ژوندانـه پـه ښـيګڼو د خپلې کورنۍ له غړيو سره خبرې وکړي او د هغه په باره کې دې يوه جمله وليکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

له نورو سره خواخوږي

موخه: زده کوونکي باید پوه شي چې هر څوک جلا خواص او ځانګړتیاوې لري باید په ټولنیز ژوندانه کې دغه فردي توپیرونه په پام کې ونیسي چې وکړای شي له نورو سره مرسته وکړي.

پوښتنې:

- آیا د نورو له پریشانۍ څخه اغېزمن کېږئ؟
- له یوه ټولګیوال سره چې خپه وي څنګه مرسته کولی شئ؟
- که چېرې یو معیوب ووینئ څه ډول احساس کوئ؟
- تاسو دغم او پریشانۍ په وخت کې له نورو څه هیله لرئ؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

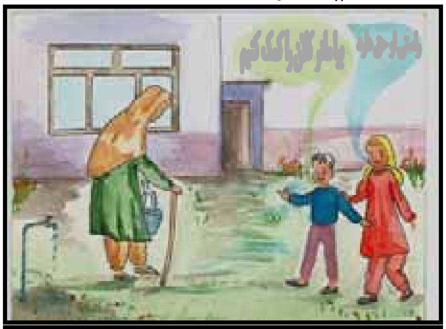

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې دوستان څه ډول د یو بل په غم او خوښۍ کې ګډون کوي.
- زده کوونکي دې د خپل یو ټولګیوال په هکله چې په یوه ترافیکي پېښه کې یې زیان لیدلی وي، څه ډول مرسته او همدردي کولی شي له یو بل سره بحث او خبرې وکړي.

ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

موږ زده کوونکي زيار باسو چې تل مهربان او زړه سواندي اوسو. له هغو اشخاصو او حيواناتو سره چې زيان ورته رسيدلی وي مرسته کوو. د دوستانو په خوشحالۍ خوښ او په غم يې خپه کيږو او له هغو سره خواخوږي وکړو.

پوښتنې:

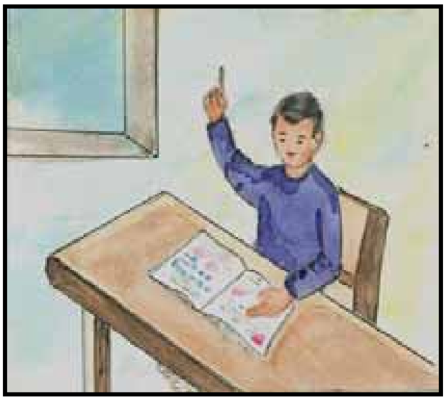

- د نورو خلکو د دردونو او غمونو سره خواخوږي د څه سبب کيږي؟
- د نورو خلکو د غم او خوښۍ په وړاندې خپله همدردي څه ډول څرګندولی شو؟
- آيا له معيوبو اشخاصو سره همدردي خپله وظيفه بولئ؟

کورنۍ دنده:

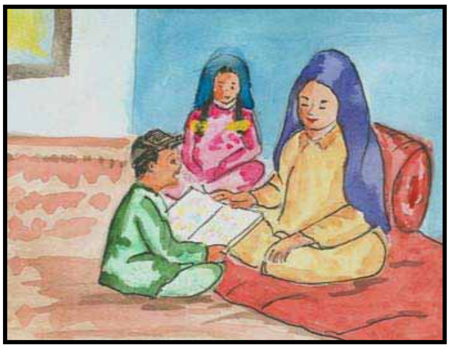

زده کوونکي دې د لوست د موضوع په اړوند د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي او د همدردۍ په هکله دې يوه جمله وليکي او په ټولګي کې دې ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

ځان پېژندنه او تصميم نيول

موخه: زده کوونکي خپل ځان او خپله مينه وپېژني او ديوه کار د سرته رسولو لپاره تصميم ونيولی شي.

پوښتنې:

- خپل ځان څنګه معرفي کولی شئ(څوک یاست او څه غواړئ)؟
- ولې ښوونځي ته راځئ او لوست کوئ؟
- که چېرې غواړئ چې په راتلونکي وخت کې ډاکټران شئ څه باید وکړئ؟

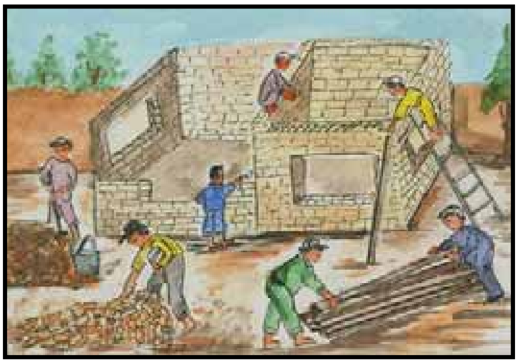

وواېئ چې په انځورونو کې څه وينئ.

فعالیتونه:

- له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په ګروپونو کې د ورځنيو کارونو د سرته رسولو تصميم څه ډول تمثيلوي.
- زده کوونکي دې په اړوندو ګروپونو کې خپل عادتونه يو بل ته ووايي.

ويې لولئ او مفهوم تري واخلئ

ما دخپل ځان په باره کې فکر کړی دی. د دريم ټولګی زده کوونکی يم. خپلې جامې پاکې ساتم او د کور په کارونو کې له مور سره مرسته کوم. زه د خپل هر کار لپاره مهال وېش لرم او له چا سره جنګ او دعوانه کوم. زه د لويانو خبرې اورم، خپلې ښې او بدې ځانګړتياوې پېژنم په ټولنه کې د خپل چلند په ښه والي کې هڅه کوم. هر کار چې په حال او راتلونکي وخت کې سرته رسوم د هغه لپاره مهال وېش جوړوم چې مقصد ته ورسيږم.

پوښتنې:

- آيا د سم مهال وېش درلودل د کارونو په سرته رسولو کې له موږ سره مرسته کوي؟
- آيا د تصميم له نيولو مخکې فکر کوئ؟

کورنۍ دنده:

په دې هکله چې زده کوونکو خپل ځانونه څه ډول پېژندلي دي له خپلو کورنيو سره دې خبرې وکړي او دهغوی وېناوې دې واوري د يو ښه تصميم د ګټې په هکله دې يوه جمله وليکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

حق غوښتنه

موخه: زده کوونکي په خپلو شخصي حقونو پوه شي، خپلې غوښتنې به څرګندې او خپل حق و غوښتلی شي.

پوښتنې:

- څه شی خپل حق بولئ؟
- د خپلو حقونو د لاسته راوړلو لپاره څه ډول زيار باسئ؟
- دحق غوښتل څه ګټه لري؟

وواياست چې په انځورونو کې څه وينئ

۱

2

۲

فعاليتونه:

زده کوونکي دې د حق غوښتلو په باره کې له يو بل سره مفاهمه وکړي او ښه والی دې ټولګيوالو ته ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

هر انسان په خپل ژوند کې حق او غوښتنې لري چې باید د هغو د لاسته راوړلو لپاره کار وکړي او زیار وباسي. که چیرې دیو انسان حقوق د نورو خلکو تر پښو لاندې کېږي باید له خپل حق څخه دفاع وکړي. موږ باید د نظر په څرګندولو او دخپلو کارونو په سر ته رسولو کې زیار وباسو. تل رښتیا ووایو او ښه کار وکړو.

پوښتنې:

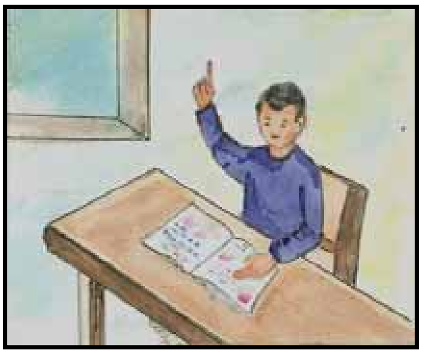

- ولې خپل حق وغواړو؟
- څه وخت په خپل کار کې بریالي کېږو؟
- څه ډول په یوه مسأله کې چې پوهیږو خپل نظر ښکاره کړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ له غړو سره د خپل حق په هکله خبرې وکړي او دخپل حق په باره کې دې یوه جمله ولیکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

زړورتیا درلودل

موخه: زده کوونکي به د اخلاقي زړورتیا په ګټه پوه شي او خپل حقوق و غوښتلی شي او حقایق بیان کړي.

پوښتنې:

- په خبرو کې زړورتیا څه ګټه لري؟
- دیو کار په سرته رسولو کې زړورتیا د څه سبب کېږي؟
- له خپلو حقونو او دنورو له حقونو څخه څرنګه د فاع کولی شئ؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې دیوه کار په سرته رسولو کې له څه ډول اخلاقي زړورتیا څخه کار اخلي.
- زده کوونکي دې څرګنده کړي چې په زړورتیا سره خبرې او یا عمل کول څه ګټه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم ترې واخلئ

انسانان زړورتيا او استعداد لري. ځني له هغو څخه کار اخلي او ځني له خپلي زړورتيا څخه کار اخيستلی نشي. له دې امله نو خلک ورته د خبرو کولو يا عمل کولو وخت نه ورکوي. د داسي خلکو حق هر څوک له منځه وړي او تل ورباندي ظلم کېږي. بايد پوه شو چي هر څوک د خبرو کولو توان لري او يا هم کار سرته رسولی شي په لومړی ګام کي بايد کوشش وکړي چي زړورتيا پيدا کړي او له خپلي زړورتيا څخه د ګټورو کارونو په سرته رسولو کي کار واخلي.

پوښتني:

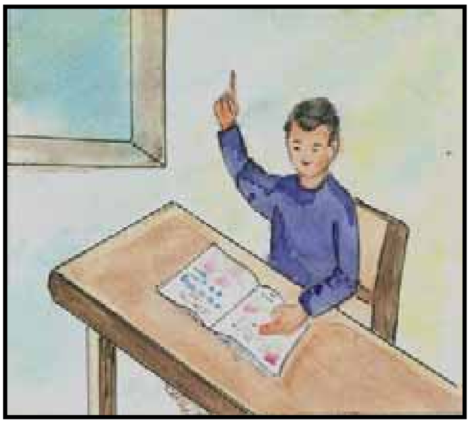

- ولـې د ستونزو د حل لپاره له خپلي زړورتيا څخه کار اخلئ؟
- څرنګه کولی شو د خپل حق څخه دفاع وکړو؟
- کله چي په زړورتيا سره عمل کوئ څه احساس کوئ.

کورنۍ دنده:

زده کـوونکي دې د خپلـې کـورنۍ د غـړو پـه مـشوره د اخلاقـي او بـې ځايـه زوړرتيا تـوپير وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

د ستونزو پېژندنه

موخه: زده کوونکي به ستونزي او د نظر اختلاف وپېژني او د سولې لپاره به نظر څرګند کړي.

پوښتني

- ولې د نورو نظر ته ارزښت ورکړو؟
- آیا د یوه نفر شخصي علاقه له بل سره توپیر لري؟
- کله مو کوښښ کړی دی چې خپله ستونزه حل کړئ؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

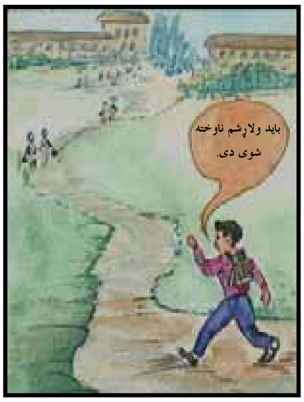

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې له یو بل سره د کتاب او کتابچې د ورکېدو دعوې تمثیل کړي چې د یو بل خبرې نه اوري، دعوه نه حلیږي، جنګ پای ته نه رسیږي او نور زده کوونکي د دعوې د حل په باره کې نظر ورکوي.
- زده کوونکي دې ووایي چې کله له کومې ستونزې سره مخ شوي او پوه شوي وي چې ستونزه له کومه پیدا شوې ده او څنګه یې حل کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم تري واخلئ

انسانان يو له بله توپير لري دغه توپيرونه د عقيدې، نظرياتو، رنګ، پوستکي، سترګو، ونې او عمر له مخې وي او تر ټولو مهمه دا چې د انسانانو فکرونه هم يو له بله توپير لري. ځيني انسانان ستونزه درک کولی شي او د حل لاره يې پيدا کوي او که چېرې دغه لاره په سوله ييزه توګه وي ژوند ډېر ښه تيرېږي او يوه کوچنۍ ستونزه لويدلی نشي.

پوښتنې:

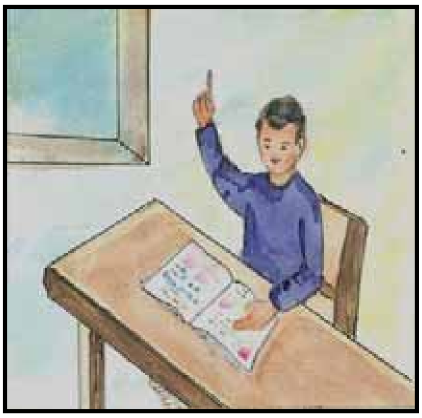

- يوه ستونزه څنګه پېژندلی شئ؟
- که چېرې له مور سره د يوې ستونزې د حل لارې موجودې وي کومه يې وټاکو؟
- که چېرې د يوې ستونزې د حل لپاره د نظر توافق نه وي، څه کيږي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د يوې ستونزې د حل لپاره خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ ودې وايي چې د بېلابېلو نظرونو له شته والي سره سره کولی شي ستونزه حل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د ستونزو حل

موخه: زده کوونکي به د ستونزو د حل توانايي پيدا کړي، پرابلمونه معلوم او د حل لارې به يې پيدا کړي.

پوښتني:

- د يوه کار په سر ته رسولو کې که چېرې ستونزه پيدا شي څه بايد وکړو؟
- ولې هر مطلب د ځان لپاره روښانه کړو؟
- که چېرې ستونزې وپيژنو څه ګټه لري؟

په انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثيل کړي چې:

دوه تنه په خپل منځ کې خپه شوي دي، خبرې نه کوي او دريم نفر د هغوي د ستونزې په حل کې مرسته کوي او هغوي پخلا کوي.

زده کوونکي دې له يو بل سره د ستونزو د حل په باره کې نظر څرګند کړي چې له کومې لارې کولی شي ستونزه معلومه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

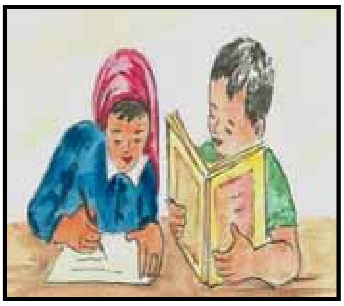

د يوې کورنۍ غړي په يوه کورنۍ چاپيريال کې يو ځاي ژوند کوي. د کورنۍ غړي ځينې وخت له ستونزو سره مخامخ کيږي او دغه ستونزې د جنجال او دعوې سبب ګرځي.

په دې وخت کې د کورنۍ ټول غړي دنده لري چې د حل لاره پيدا کړي، د يو بل خبرې په حوصله سره واوري او د حل يوه مناسبه لاره غوره کړي چې د ټولو په ګټه وي.

پوښتنې:

- که چېرې يوه ستونزه په سمه توګه حل نشي څه کيږي؟
- تر اوسه پورې له کومې ستونزې سره مخ شوي ياست؟
- د يوې ستونزې د حل لپاره څو لارې پيدا کيږي؟ کومه يوه ټاکئ؟
- ولې ستونزې رامنځته کيږي؟

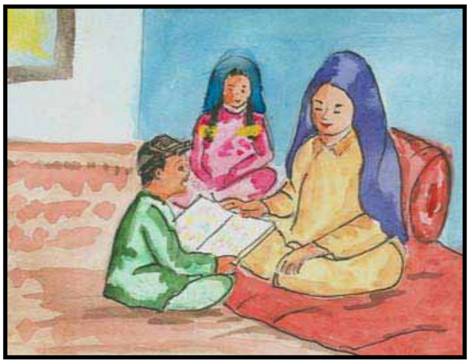

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د يوې ستونزې د حل لپاره له خپل مور او پلار سره مشوره وکړي او ودې وايي چې د ستونزو په حل کې صبر او حوصله څه ګټه لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

غوسه

موخه: زده کوونکي به د اشخاصو په روحیه باندې د غوسې د منفي اغیزو په باره کې خبرتیا ترلاسه کړي او دمنفي هیجانو د پیدا کېدو ځنې ځان وساتي.

پوښتنې:

- څه وخت او ولې په غوسه کیږئ؟
- د غوسې په وخت کې ولې جګړه او وهل ټکول را منځته کیږي؟
- ولې وایي چې د غوسې ځواب په غوسه سره نه ورکول کیږي؟

وواییٔ چې په انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې څه شی له عادي غوسې څخه د جګړې سبب کیږي؟ یعني درناوی له منځه ځي جنګ او دعوه ترې جوړیږي؟

زده کوونکي دې په ګروپونو کې د سولې ښیګڼې او د غوسې بدی لست کړي او نورو ته دې ووایي.

ويې لوليء او مفهوم ترې واخلئ

انسانان په خپل ژوندانه کې کله کله په غوسه کيږي چې د همېشنۍ کرکې او دښمنۍ سبب کيږي چې د انسان صحت او سلامتۍ ته هم زيان رسيږي.

د غوسې او قهر د له منځه وړلو لپاره بايد تل له صبر او حوصلې څخه کار واخلو، د حل لپاره يې ښو لارې پيدا کړو او يوه په کې وټاکو چې د دښمنۍ سبب نه شي.

پوښتنې:

- ولې د غوسې او قهر په وخت کې حوصله وکړو؟
- که زور زياتی را منځته کيږي ولې يې تحليل کړو؟
- د غوسې په وخت کې څه وکړو چې د جګړې او وهلو ټکولو مخنيوی وشي؟
- د قهر او غوسې فضا څنګه په پخلاينه بدلولی شو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د قهر او د هغه د مخنيوي په باره کې له خپل مور او پلار سره مشوره وکړي او په دې باره کې دې د هغوې د نظر پوښتنه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست:

تیریدنه او پخلاینه

موخه: زده کوونکي به د ښښني په ارزښت پوه شي؟

پوښتنې:

- څه شی د قهر سبب او د ښو اړیکو د له منځه تللو سبب کیږي؟
- څه شی د دوستانه اړیکو سبب کیږي؟
- ښښنه او پخلاینه څه ګټه لري؟
- آیا د یوې ستونزې د حل لپاره مشوره کوئ؟

انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې له پخلاینې وروسته کومه لاره غوره کړي چې پایښت ومومي.
- زده کوونکي دې تېربدنې او پخلاینې په هکله یوه جمله ولیکي او نورو ته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

انسانان سولې او پخلاينې ته اړتيا لري. په سوله او پخلاينه کې د انسان ټولې اړتياوې پوره کيږي. کله چې د خلکو تر منځ دعوه رامنځ ته شي ښه راتلونکې نه لري. مثلاً دوه ورونه يا دوه خويندې چې د زيات وخت لپاره يو بل ته په غوسه وي او يو له بل سره خبرې نه کوي په پای کې دواړه ستومانه کيږي او د دواړو د خپګان سبب ګرځي نو بايد د هغوی د پخلا کيدو لپاره کوښښ وشي چې قهر يې په سوله او پخلاينه بدل شي. پخلاينه هغه وخت دوام لري چې تيريدنه او درناوی په کې مراعات شي.

پوښتنې:

- آيا چاته مو ښښنه کړې؟
- ښښنه او پخلا کيدل څه ګټه لري؟
- کوم شيان د هميشنۍ پخلاينې سبب کيږي.

کورنۍ دنده:

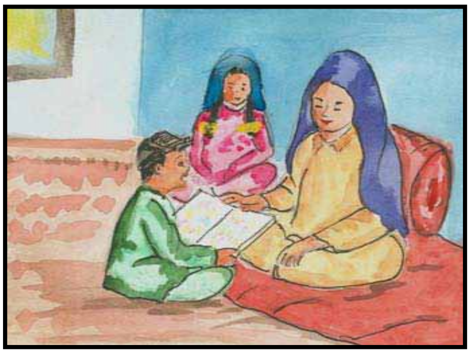

زده کوونکي دې د ښښنې په باره کې يوه جمله وليکي خپلو دوستانو ته دې د پخلاينې او تيرېدنې د ښيګڼو په هکله کيسې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست:

د لومړي فصل لنډيز

موخه: زده کوونکي به د فصل د لوستونو غټ ټکي او مفاهيم وويلی شي، او په خپل ورځنی ژوندانه کې به يې عملي خواوې پيدا او ځان ورسره عادت کړي.

پوښتنې:

- سوله ييز ژوند څه ګټه لري؟
- ولې د خپل حق په اخيستلو کې کوښښ وکړو؟
- کله مو فکر کړی دی چې ستونزه څنګه پيدا کيږي؟
- د ستونزې د حل په باره کې څه فکر کوئ؟
- پخلاينه او د سولې لار څه ګټه لري؟

انځورونو کې څه وينئ.

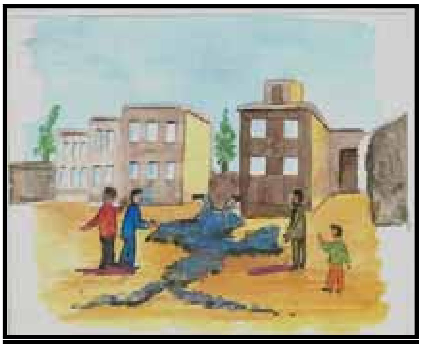

فعاليتونه:

له زده کوونکو وغواړئ چې ددې فصل د لوستونو له مفاهيمو څخه يې کوم عملي کړي دي او څومره ګټور ثابت شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

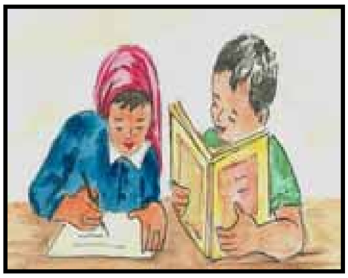

مور، هلكان او نجوني چي خپل ټول درسونه لولو، كوښښ كوو چي هغه په خپل ورځني ژوند كي عملي كړو. بايد د خپل حق په غوښتلو كي اخلاقي زړورتيا ولرو او ښه فكر وكړو چي د قهر ځواب په قهر ور نه كړو او سوله ييز چلند غوره كړو چي وكړی شو په سوله او دوستۍ كي ژوند وكړو.

پوښتني:

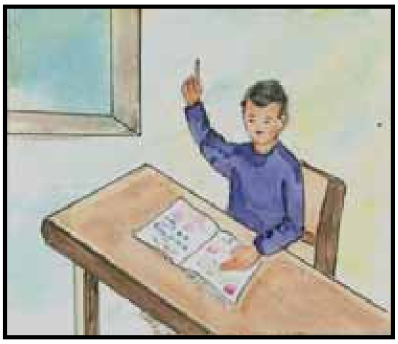

- ولي زړور واوسو؟
- د ستونزو د حل لپاره څه وكړو؟
- سوله او پخلاينه څه ګټه لري؟
- آيا كله مو په ژوند كي خپل حق غوښتلی دی؟

كورنۍ دنده:

زده كوونكي دي د هغو لوستو نو په هكله چي يي لوستلي خپلو كورنيو ته كيسه وكړي او د هغوي خبرو ته دي غوږ كيږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم فصل

دیارلسم لوست

شکر ایستل

موخه: زده کوونکي به مننه او په نعمت شکر ایستنه وپېژني او هغه د خپل عادت یوه برخه وګرځوي.

پوښتنې:

- ویلي شئ چې خدای(ج) موږ ته څه شیان راکړي دي؟
- که چېرې چا له تاسو سره نیکي کړې وي څه ډول له هغه څخه مننه کوئ؟
- دیو چا د نیکۍ په مقابل کې مننه د څه شي سبب کیږي؟

په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- له زده کوونکو وغواړئ چې په خپلو ګروپونو کې د خدای(ج) د نعمتونو لست جوړکړي او خپلو ټولګیوالو ته یې ووایي.
- زده کوونکي دې د یو چا له خوا د مرستې او مهربانۍ له امله د منني په باره کې یوه جمله ولیکي او خپلو ټولګیوالو ته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

د ښو کارونو سرته رسول د دې سبب کیږي چې مور با ادب او د ښو اخلاقو لرونکي ماشومان وپېژنو.

خدایﷻ موږ ته سالم جسم، سترګې، غوږونه، مغز او نور نعمتونه راکړي دي چې ښه فکر وکړو، ووینو او نیك کارونه وکړو. باید د خدایﷻ د نعمتونو شکر وباسو او له هغه چا څخه چې موږ ته نېکه لاره ښیي مننه وکړو او تل باید حق پېژندونکي او مهربان اوسو.

پوښتنې:

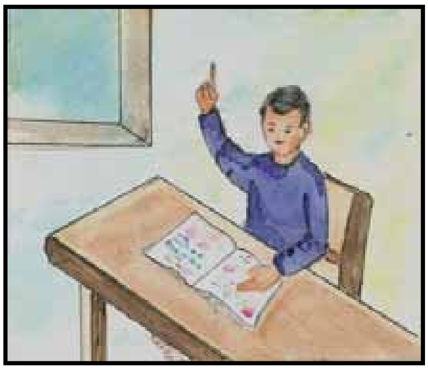

- که چېرې موږ د یو چا له نیك کار څخه مننه ونه کړو څه کیږي؟
- د پلار، مور، خور، ورور، دوستانو، اوبو، هوا او هېواد له درلودلو څخه چې د خدایﷻ له نعمتونو څخه دي څه ډول قدرداني کوئ.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خدایﷻ د نعمتونو په باره کې د خپلو میندو او پلرونو په مشوره څو کرښې په خپلو کتابچو کې ولیکي او خپلو ټولګیوالو ته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوارلسم لوست: خیر رسول

موخه: زده کوونکي به د خیر رسولو ارزښت، ښه او مثبته مفکوره وپېژني او په ورځني ژوند کې به يې د خپل عادت یوه برخه وګرځوي.

پوښتنې:

- د نورو په باره کې د خیر رسول څه ګټه لري؟
- که چېرې څوك د خراب چلند په مقابل کې ښه چلند وکړي څه به وشي؟

په انځورونو کې څه وینئ.

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپو کې تمثیل کړي چې یو پوه خو لږ څه معیوب هم صنفي لري، درې نور کسان ورسره مرسته کوي او هغه ته نیك فکر ورکوي.
- زده کوونکي دې په خپل منځ کې خبرې وکړي چې څه ډول خپلو هم صنفیانو ته چې غیرحاضري ولري لارښوونه وکړي چې په راتلونکي کې غیر حاضري و نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویي لولئ او مفهوم ترې واخلئ.

د انسان له ښو عادتونو څخه یوهم خپل ځان او نورو ته د خیر رسول دي د ښو اشخاصو په هکله فکر کوي.
د نورو د ښو کارونو قدر کوي او د چا سپکاوی نه کوي.
د ښو کارونو په سرته رسولو کې کوښښ کوي. خیر رسوونکي شخص سره څوك کینه نه لري درناوی یې کوي او د هر چا خوښیږي.

پوښتنې:

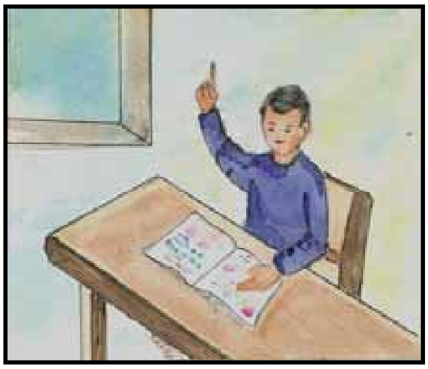

- نورو ته خیر رسول څه ګټه لري؟
- خیر رسوونکی او بې خیره شخص څنګه پیژنئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خیر رسولو په باره کې د خپلو مېند و او پلرونو په مشوره څو کرښې ولیکي او خپلو ټولګیوالو ته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست: خوشبيني او بد بيني

موخه: زده کوونکي به د خوشبينۍ په اهميت او د بد بينۍ په زيانونو باندې پوه شي او توپيرېې وکړي شي.

پوښتنې:

- په ورځني ژوند کې خوشبيني څه ګټه لري؟
- بد بيني څه زيانونه لري؟
- څنګه ژوندانه ته خوشبين کېدلای شو؟

په دې انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثيل کړي چې دوه تنه چې بد بين دي او د چا په خوښۍ نه خوښيږي هميشه خپه وي.

دوه تنه نور چې خوشبين دي او دوستانه چلند لري د خلکو په خوښۍ خوښيږي، تل خوشحال وي. وروسته دې نور زده کوونکي نظر ورکړي چې کوم چلند غوره دی.

- زده کوونکي دې د خوشبينۍ او بد بينۍ چلندونه لست کړي د هغوی ښېګڼې او بدۍ دې خپلو ټولګيوالو ته ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

انسان باید خوشبین اوسي. خوشبیني انسان په حال او راتلونکي کې هیله من کوي. بد بین اشخاص همېشه خپه پریشان او کمزوري وي. د چا په خوښۍ نه خوښېږي. هر څه ورته بد معلومېږي، تل د زیان رسولو په فکر کې وي. بدبین اشخاص هېڅکله دوستان نشي پیدا کولی.

پوښتنې:

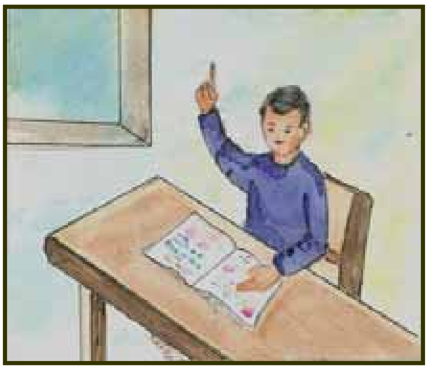

- ولې تل خوشبین او امیدوار و اوسو؟
- ولې بد بیني د انسان د نا امیدۍ او نا هیلۍ سبب کېږي؟
- د نورو په هکله خوشبیني څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپل لوست په باره کې د خپلې کورنۍ غړو ته کیسه وکړي. د خوشبینۍ او بد بینۍ په هکله دې د هغوی نظر را واخلي او خپلو ټولګیوالو ته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

ښه شخص

موخه: زده کوونکي به د ښه شخص ځانګړتياوې و پيژني او د ښو اشخاصو پيروي به وکړي.

پوښتنې:

- ښه شخص کومې ځانګړتياوې لري؟
- د يو خراب شخص د څو ځانګړتياوو نومونه واخلئ؟
- نورو ته ازار ورکول څه بدي لري؟

ووايئ په دې انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

- يو ګروپ زده کوونکي دې د يو ښه شخص ځانګړتياوې وليکي؟
- يو ګروپ زده کوونکي دې د يو خراب شخص ځانګړتياوې وليکي؟
- د هر ګروپ استازي دې خپل لست شوې ځانګړتياوې ووايي او زده کوونکي دې هغه پرتله کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ:

زه تل د ښو خلکو خبرو ته غوږ ږدم. دخپلو ستونزو د حل لپاره له هغوی څخه مشورې اخلم او په ورځني ژوند کې له هغو څخه پیروي کوم. داسې کار نه کوم چې خلک را ته خراب شخص ووايي. چا ته ازار نه رسوم او چا ته کنځلې نه کوم. دخپل مور او پلار او استاذ درناوی کوم، خبرې یې نه قطع کوم کوښښ کوم چې نیک کارونه وکړم او خلک مې دیوه ښه شخص په توګه وپیژني.

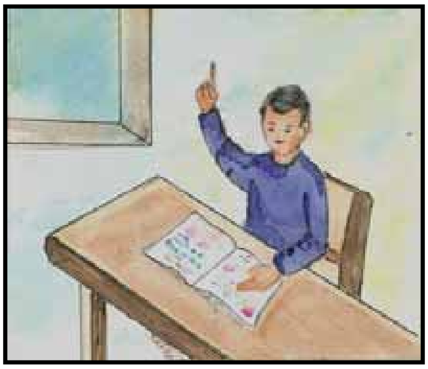

- څه وکړم چې یو ښه شخص شم؟
- ولې د ښو کارونو د سرته رسولو لپاره هڅه کوئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له لوست څخه یې زده کړي دي په خپلو کتابچو کې څو کرښې ولیکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست — ښه اخلاق

موخه: چې زده کوونکي له نیکو اخلاقو سره اشنا شي او په ټولنه کې د ښو اخلاقو ارزښت وپيژني.

پوښتنې:

- زموږ په ټولنه کې ښه اخلاق او سم چلند څه ګټه لري؟
- څوک د ښو اخلاقو لرونکي بللی شو؟
- رښتیا ویل او رښتینی عمل انسان څه ډول معرفي کوي؟

ووايئ چې په انځورونو کې څه وينئ.

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې داسې یو شخص تمثیل کړي چې ښه اخلاق لري.
- زده کوونکي دې په اړوند ګروپونو کې د ښو اخلاقو په باب خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې بحث وکړي چې کوم شخص ته د ښو اخلاقو خاوند ویلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

انسان بايد د ښو اخلاقو څښتن وي چې خلک يې دوست و بولي او په ورځني ژوند کې ورباندې باور وکړي. هغه څوک چې ښه او نيک اخلاق لري ټول خلک يې عزت او درناوی کوي.هغه کسان چې ښه اخلاق نه لري خلک يې درناوی نه کوي او باور پرې نه لري. دښو اخلاقو خاوند تل رښتيا وايي او مشرانو ته درناوی کوي او دغه راز په کوچنيانو مهربانه وي.

پوښتنې:

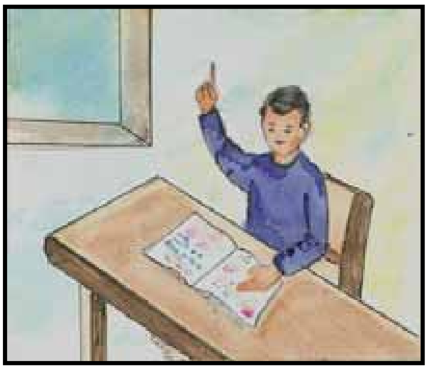

- دښو اخلاقو ځانګرتياوې کومې دي؟
- کوم خلک د درناوي وړ دي؟
- کوم خلک په ټولنه کې دوستان لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د لوست د موضوع په باره کې د کورنۍ له غړو سره کيسه وکړي او د ښو اخلاقو په باره کې دې يوه جمله وليکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست

ځان او نورو ته درناوی

موخه: زده کوونکي په ورځني ژوند کې ځان او نورو ته د درناوی په ارزښت پوه شي.

پوښتنې:

- څرنګه د نورو درناوی وکړو؟
- څه شی د دې سبب کېږي چې نور ستاسې درناوی وکړي؟
- تر اوسه پورې مو کوم کارونه کړي دي. چې نور له تاسو څخه خوښ شوي دي؟ ا

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې خبرې وکړي چې کوم کارونه یو شخص د درناوی وړ ګرځوي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې بد کاره خلک څه ډول په خلکو کې خپل باور له لاسه ورکوي او نور زده کوونکي دې د تمثیل په باره کې نظر ورکړي.

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ:

د دې لپاره چې د نورو له خوا مو درناوی وشي بايد د نورو خلکو درناوی وکړو. ځان ته د درناوي يوه لاره خپلې روغتيا او پاکوالي ته پاملرنه، لويانو ته درناوی، ښه اخلاق لرل، له ټولګيوالو او نورو سره ښه چلند دی.

د خپل مور او پلار، ښوونکو او د نورو د ښو خبرو اوريدل او په هغو باندې عمل کول په حقيقت کې نورو ته درناوی دی.

پوښتنې:

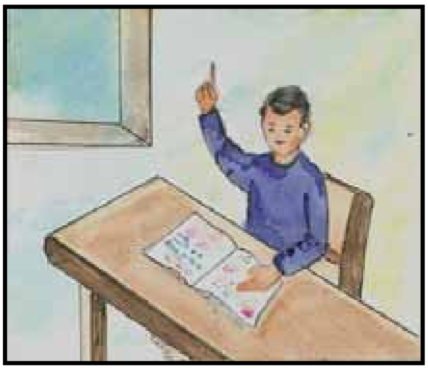

- ولې نورو ته درناوی کوو؟
- نورو ته درناوی څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ په مرسته د لوست د سرليک په باره کې يوه جمله وليکي او په ټولګي کې دې ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د نورو قدر کول

موخه: زده کوونکي به په ځان کې له نورو څخه د منني روحیه پیاوړې کړي او په ورځني ژوند کې به یې په ارزښت پوه شي.

پوښتني:

- که څېرې ستاسو یو نیک کار د منني سبب شي څه احساس درته پیدا کېږي؟
- آیا د یوه دوست له ښه کار څخه مننه کوئ، ولې؟

واوېئ چې په انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ټولګي کې تمثیل کړي چې یو ښوونکی صاحب د یو پاک با ادبه او ښې حاضرۍ لرونکي زده کوونکي څه ډول قدر کوي او هغه هڅوي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې کیسه وکړي چې کوم کارونه یې پلار، مور او ښوونکي ته د منلو وړ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

که چېرې يو انسان ښه او نيک کار وکړي د ټولو خلکو له خوا يې درناوی کېږي او ټول يې دوست بولي خو هغه چې بد کارونه کوي خلک ورباندې بد وايي. داسې کسان دوستان نه لري. دغه راز که يو زده کوونکی ښه حاضري ولري او خپله کورنۍ دنده په ښه توګه سرته رسوي او خپل لوستونه هره ورځ وايي د خپل پلار او مور او ښوونکو له خوا يې ستاينه کېږي او د هغه قدر داني کوي.

پوښتنې:

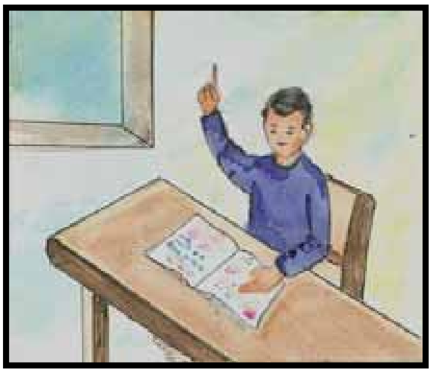

- آيا کله د يو دوست له خوا ستاسو قدر داني شوې ده او د څه په هکله؟
- کله چې ستاسې د دوست قدرداني وشي آيا تاسې هم خوشحالېږئ او د هغه قدر کوئ که څنګه؟
- ستاسو د ښه کار په ستايلو سره غواړې چې نور ښه کارونه وکړي؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي چې کومه موضوع زده کړې د هغې په باره کې دې د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي او دهغو خبرو ته دې غوږ کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

ښه نظر ورکول

موخه: زده کوونکي به پوه شي چې ښه نظر د هڅونې، پر مختګ او دوستۍ سبب ګرځي. بې ځایه نظریې او انتقادونه د سر دردۍ او وروسته والي سبب کیږي.

پوښتنې:

- کله مو د څه په هکله ښه نظر ورکړی دی؟
- که چیرې څوک ستاسو د ښه کار په هکله خراب نظر ورکړي په تاسو څه ډول اغېزه کوي؟
- کله مو د چا ښه نظر رد کړی دی؟

واېې چې په انځورو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل وکړي چې څه ډول د یوبل ښه انتقاد مني؟
- زده کوونکي دې په اړوند ګروپونو کې د ښو او بې ځایه انتقادونو په هکله بحث وکړي. د ښه والي او بد والي په باره کې دې خپلو ټولګیوالو ته خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

که چېرې وغواړو چې ښه او بريالى ژوند ولرو بايد دخپلو دوستانو ښو نظريو ته غوږ کېږدو او بيا نظر ورکړو. دټولو مهمه داده چې ديو بل نظر يې واورو، ځکه چې بې ځايه انتقادونه او نظريې دوستي له منځه وړي په داسې حال کې چې ښه او جوړوونکي انتقادونه او نظر يې په ورځني ژوند کې زمونږ داصلاح او پرمختګ سبب کېږي.

پوښتنې:

- کله مو دچا ښې نظريې او انتقادونه منلي دي؟
- په خپلو کړو او وړو کې څه ډول ښه بدلون راوړلى شئ.
- که چېرې زمونږ انتقاد د ملنډو لپاره وي د څه سبب ګرځي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې په دې هکله چې ښه او ګټور انتقادونه څه ډول دټولنې دپرمختګ سبب ګرځي له خپلو کورنيو سره خبرې وکړي دهغوي نظريې دې واوري او په ټولګي کې دې يې واوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوویشتم لوست له نورو سره ښه چلند کول

موخه: زده کوونکي به په نیک چلند باندې پوه شي او په ورځني ژوند کې به دهغه په ارزښت وپوهیږي.

پوښتني:

- تراوسه مو دچا د بد چلند په وړاندې ښه چلند کړي دی؟ او په څه کې؟
- تراوسه په چا باندې په غوسه شوی یاست او ولې؟
- دنورونه د ښه او نیک چلند په وړاندې مو کله د هغو قدرداني کړې ده؟

ووایې چه په انځورونو کې څه وینئ.

فعالیتونه:

- دوه زده کوونکي دې په ګروپ کې تمثیل کړي چې یو د بل کتاب او کتابچه يې بې له اجازې اخیستې وي او دوهم زده کوونکی پرته له دې چې تولګیوال يې خپه شي څه ډول نیک چلند ورسره کوي.
- له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په ځانګړې توګه ووایې چې که چیرې څوک دهغوی په وړاندې ناوړه چلند وکړي، دوی يې په مقابل کې څه ډول عکس العمل څرګندوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

مورې باید له خپلو تولګیوالو اونورو سره ښه چلند وکړو. که چېرې له چا څخه بده خبره واورو او یا زمورې په وړاندې بد کار وکړي باید حوصله وکړو. هېڅکله دانتقام یا بدې خبرې په فکر کې ونه اوسو ځکه چې د همېشنۍ دښمنۍ سبب کیږي کله چې پوه شو چې پلار، مور، خور او یا مشر ورور په مورې باندې په قهر وي باید په آرامۍ سره دقهر پوښتنه ترې وکړو که چېرې له مورې څخه په یوه ناوړه کار خپه شوي وي له هغو څخه بښنه وغواړو او دنیکو کارونو دکولو ژمنه ورسره وکړو.

پوښتنې:

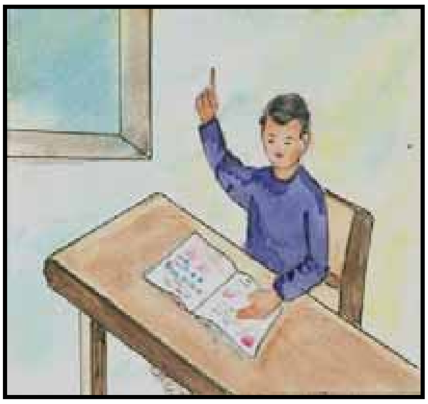

- آیا کوښښ موکړي دی چې له نورو سره ښه رویه ولرئ؟
- که چېرې څوک له مورې سره بده رویه وکړي په وړاندې یې څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې دنیک چلند په هکله یوه جمله په خپلو کتابچو کې ولیکي او خپلو تولګیوالو ته دې یې وو ایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

په ځان او نورو مهرباني

موخه: زده کوونکي به په ځان او نورو د مهربانۍ او ترحم په ګټو پوه شي او په ورځني ژوند کې به يې عملي کړي.

پوښتنې:

- آيا کله مو دچا سهوه ببنلې ده ؟
- په نورو ترحم څه ګټه لري؟
- په نورو له ترحم کولو څخه درته څه احساس پیدا شوی؟

ووایئ چه په انځورونو کې څه وينئ.

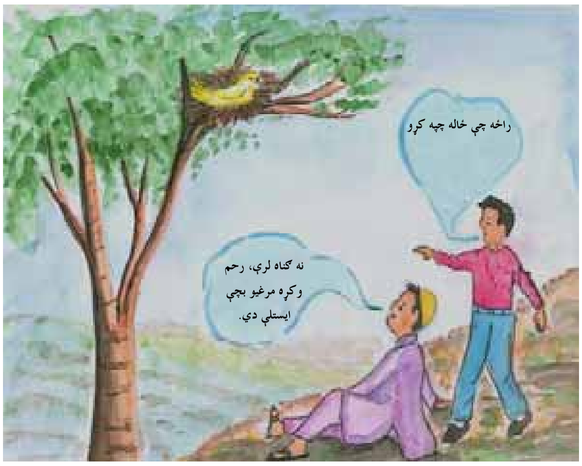

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې د دريو ورونو تمثيل وکړي.
- دوه ورونه په کور کې په ګوګړو ، برقي سيم او ساکت ساعت تيري (مستي) کوي.
- دريم ورور ورته وايي چې په ځان او کورنۍ رحم وکړئ! په خطرناکو شیانو ساعت تيري دخطر سبب کيږي. ستاسو دوجود او کور دسوځېدو سبب کيږي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې هغه ټکي چې په دوی او نورو د ترحم سبب کيږي لست کړي او د ټولګي په وړاندې دې ولولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

کله چې يو کار سرته رسوو يا خبرې کوو بايد ښه فکر وکړو چې تېر وتنه را ښخه ونشي. په تېروتنه کې دوستان خپه کېږي او پخپله شرمېږو.
بايد کوښښ وکړو چې هېڅکله چاته ضرر ونه رسوو. په کوچنيانو او زړو رحم وکړو او هم په خپل ځان رحم وکړو. دبرق سيم، ځيرووونکو شيانو او ناپېژندل شوو شيانو ته لاس ونه غځوو چې زمونږ او نورو د مرګ سبب کېږي. هېڅکله بايد چاته بده لاره ونه ښيو او د نورو د بدو کارونو پيروي ونه کړو.

پوښتنې:

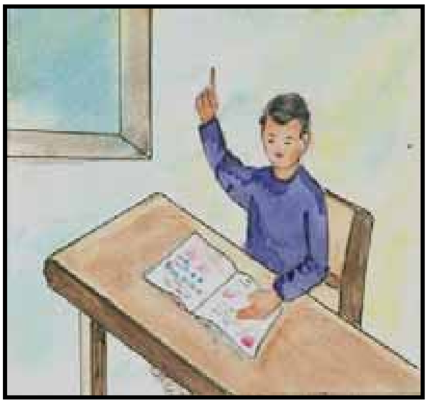

- څه ډول په ځان رحم او زړه سوی وکړو؟
- څه ډول په نورو رحم او ور سره مرسته وکړو؟
- که زمونږ له يوه دوست څخه تېروتنه وشي له هغه سره څه وکړو؟
- د يوې تېروتنې د اصلاح په باره کې د چا خبرو ته غوږ نيول څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د لوست د موضوع په اړوند له خپلې کورنۍ سره کيسه وکړي. په ځان او نورو د رحم د ښېګڼې په هکله دې يوه جمله په خپلو کتابچو کې وليکي او په ټولګي دې ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروېشتم لوست

صبر او حوصله

موخه: زده کوونکي به پوه شي د ستونزو په وخت کې صبر او حوصله ولري.

پوښتنې:

- څه وخت له صبر او حوصلې څخه کار واخلو؟
- د ستونزو په وخت کې صبر او حوصله څه ګټه لري؟
- څرنګه کولای شو چې د ستونزو په وخت کې خپل ټولګیوال صبر او حوصلې ته وهڅوو؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- یو زده کوونکی دې تمثیل وکړي چې د ستونزو په وخت کې څه ډول له زغم او صبر څخه کار واخلي.
- یو بل ګروپ دې د بې صبرۍ نتیجه چې د جګړې سبب کېږي تمثیل کړي.

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

غم او مصيبت د خدای (جل جلاله) له لوري وي او هر څوک په غم کې خپه کېږي. په داسې وخت کې انسان بايد هېڅکله خدای (جل جلاله) هېر نه کړي. د خدای (جل جلاله) مهربانۍ يادې کړي او له صبر او حوصلې څخه کار واخلي. د ستونزو له منځه وړلو په برخه کې بايد له دوستانو څخه مرسته وغواړي او بدې خبرې و نه کړي. دغه راز نور کسان هم د غم او ستونزو په وخت صبر او حوصلې ته وهڅوي.

پوښتنې:

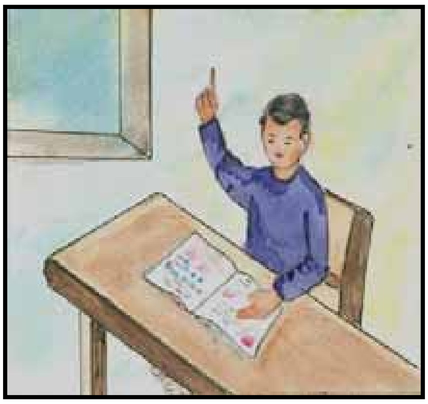

- څه ډول کولی شو خلکو ته په مصيبت کې ډاډ ور کړو؟
- له ستونزو سره د مخامخ کېدو په وخت کې څه وکړو؟
- په ناورو پېښو کې له چا څخه مرسته غوښتلی شو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د درس د موضوع په باره کې د کورنيو له غړو سره خبرې وکړي او د هغوی نظر يې دې ترلاسه کړي او د صبر او حوصلې په باره کې دې جمله جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورويشتم لوست: د نورو خبرو ته غوږ نيول

موخه: زده کوونکي به د نورو خبرو ته د غوږ نيولو په ارزښت پوه شي.

پوښتنې:

- کله چې څوک خبرې کوي څه وکړو؟
- د نور خبرو ته په کلکه غوږ نيول څه ګټه لري؟
- کله چې خبرې کوو له نورو څخه څه هيله ولرو؟

ووايئ چې په انځورونو کې څه وينئ؟

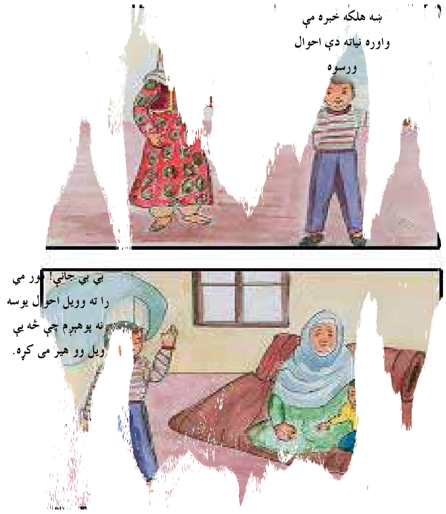

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثيل کړي چې څه ډول د نورو خبرو ته په پاملرنه او درناوی سره غوږ ونيسو.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې د نورو خبرو ته د غوږ نيولو پرګټو خبرې وکړي هغه دې لست کړي او خپلو ټولګيوالو ته دې په لوړ اواز ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

کله چې څوک خبرې کوي باید غوږ ورته ونیسو بنه ورته وګورو چې په هدف او مطلب یې پوه شو. کله چې په خبرو پوه شو خبرې ورسره کولی شو او خبرو ته یې ځواب ورکولی شو.

او که چېرې یې خبرې دلېږدونې له پاره وي کولی شو نورو ته یې ولېږدوو او له غلط فهمۍ سره مخامخ نشو. دخبرو په بنه اورېدلو سره په مطلب بنه پوهېږو او ګټه ترې اخیستلای شو. مونږ دچا خبرې قطع نه کړو او دخبرو په اورېدلو کې بلې خواته متوجه نشو او هم باید دخبرو کولو لپاره وار ونیسو او د خبرو په جریان کې دمتقابل درناوي مراعات وکړو.

پوښتنې:

- څنګه کولی شو چې په غور سره واورو؟
- په غور غوږ نیول څه ګټه لري؟
- که چېرې څوک ستاسو خبروته غوږ ونه نیسي څه احساس درته پیدا کیږي؟
- دخبرو اورېدو په وخت بل خواته پام اړول څه زیان لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د نورو خبرو ته د غوږ نیولو په هکله د کورنۍ د غړو سره بحث وکړي.
دبنه غوږ نیولو په باره کې دې یوه جمله ولیکي.

پنځه ویشتم لوست د اختلافونو په باره کې مفاهمه

موخه: زده کوونکی به د اختلافونو په له منځه وړلو کې د مفاهیمې پر ارزښت باندې پوه شي او په ورځني ژوند کې به ترې ګټه واخلي.

پوښتنې:

- آیا کله مو له چاسره په کومه برخه کې د نظر اختلاف پیدا شوی؟ د څه شي په باره کې؟
- کله مو د نظر د اختلاف د حل لپاره له چاسره مفاهمه کړې ده؟

انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

- زده کونکي دې په یوه څلور کسیزه ګروپ کې د نظر د اختلاف په باره کې تمثیل وکړي چې د یوه لوست د موضوع په باره کې دعوی تر منځ موجود دی څه ډول یې له منځه وړئ؟
- زده کونکي دې په ګروپونو کې خبری وکړي چې د اختلافونو موجودیت د څه شي سبب کیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم يې واخلئ!

مفاهمه او مذاكره دستونزو د حل لپاره ضروري ده.
ديوه اختلاف دحل لپاره بايد متقابل درناوى وشي او نظر يې په وار سره واورېدلى شي.
داسې نظر او پرېکړه دې عملي شي چې د ټولو لپاره ګټوره وي چې د دشمنۍ او نابرابرۍ مخه ونيول شي او د دوستۍ زمينه برابره شي.

پوښتنې:

- كله مود يوې مسألې د حل لپاره مفاهمه كړې ده؟
- كه د ځينو مسايلو په باره كې مفاهمه ونه كړو څه به وشي؟
- د مفاهمې په وخت كې د موافقې دلاسته راوړلو لپاره بايد كوم ټكي په پام كې ونيسو؟
- ديوې مسألې په باره كې موافقه او جوړښت څه ګټه لري؟

كورنۍ دنده:

زده كونكي دې ديوه اختلاف په باره كې دمفاهمې په بڼه والي له خپلو ميندو او پلرونو سره خبرې وكړي او دهغوى نظريې دې په ټولګي كې ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږویشتم لوست　　د دویم فصل لنډیز

موخه: زده کوونکي په خپل ورځني ژوند کې د دی فصل له زده کړو ځخه ګټه واخلي.

پوښتني:

- کله مو د خدای (جل جلاله) دنعمتونو په باره کې او یا هم د خپل ټولګیوال دنیکۍ په مقابل کې شکر ایستلی دی؟
- کوم شیان مو په ژوند کی خپه کوي؟
- دځان په باره کې دنورو خوشبیني څه ډول ترلاسه کولی شو؟
- دنورو خبروته غوږ نیول او پوره پاملرنه څه ښه والی لري؟
- د یو بل قدرداني څه مفهوم لري آیا کله مو څوک ستایلی دي؟
- ښه شخص کومې ځانګړتیاوې لري؟

ووایئ چې پدی انځورونو کې څه وینئ؟

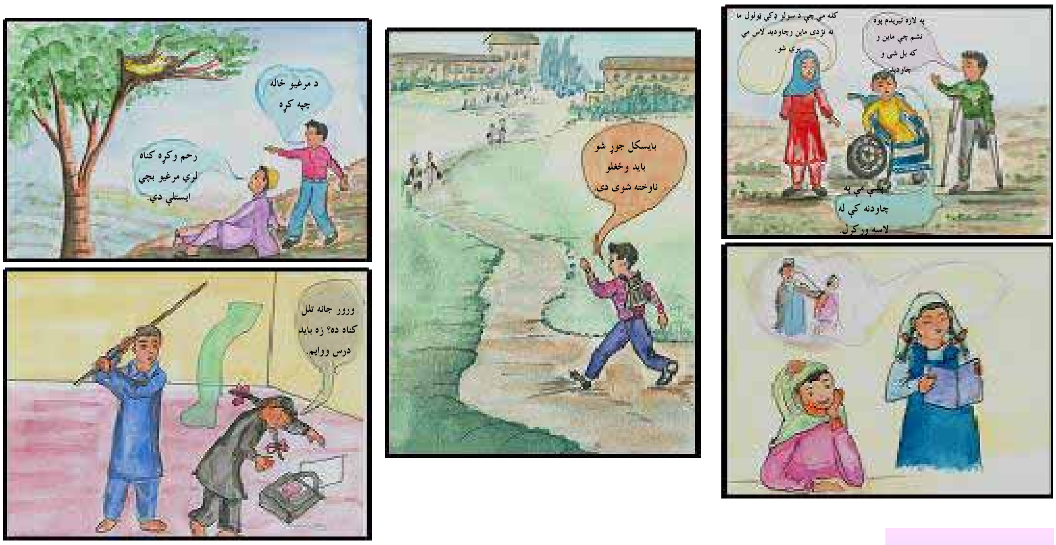

فعالیت:

- د لوستونو په شمېر دې زده کوونکي په ګروپونو وویشل شي او هر ګروپ دې د یوه لوست په باره کې بحث او خبرې وکړي.

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

مورې زده کوونکي ټول هغه موضوعات چې یادوو په ورځني ژوند کې یې پلي کوو.
تل خپل ځان او نورو ته درناوی لرو. غواړو چې چاته ازار ونه رسوو. زیار باسو چې خپل اختلافونه د مفاهمې له لارې حل کړو. رښتیا، مینه او ښه فکر خپل عادت وګرځوو چې د خلکو ترمنځ باور او محبوبیت پیدا کړو او ټول مو دوستان وبولي.

پوښتنې:

- هغه شیان چې د ځان او نورو لپاره غواړئ لست کړئ؟
- دستونزو د حل لپاره خوشبیني څه ګټه لري؟
- خرنګه کولی شئ چې ښه شخص واوسئ؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې په دې هکله چې خرنګه ښه زده کړه کولی شي، یوه جمله ولیکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

اوه ویشتم لوست:

توده او سړه هوا

موخه: زده کوونکي به د هوا له تو دوخي او سوړوالي سره سم د لباس د اغوستلو په ارزښت پوه شي

پوښتنې:

- ولی په ژمي کې زموږ یخني کیږي؟
- دژمي دسوړوالی په مقابل کی څه وکړو چي ناروغ نه شو؟
- د اوړي په ګرمی کې څه ډول له لمر څخه ځان وساتو ؟
- له هر موسم سره سم دلباس اغوستل څه ګټه لري؟

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

زده کوونکي دې په ګروپونو کې مفاهمه وکړي چې:
دکومو ټکو په مراعاتولو سره له ناروغۍ او لمر وهنې څخه ځان ساتلی شو؟
دکومو ټکوپه مراعاتولو سره د ژمي په سړه هواکې ځان تودساتلی شو؟
هر موسم چې د زده کوونکو خوښیږي هغه دې رسم کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

يو كال څلور فصلونه لري. د پسرلي په موسم كې هوا معتدله وي، د اوړي په موسم كې هوا ډېره توده وي. په تاوده لمر كې ګرځېدل ناروغي او لمر وهنه رامنځته كوي. په دې موسم كې وجود د زياتو اوبلنو خوړو ته اړتيا لري او هم بايد له نازک او سپين رنګه لباسونو څخه كار واخلو.

د منې په موسم كې هوا نه ډېره توده وي او نه ډېره يخه، خو د ژمي په موسم كې هوا ډېره سړه وي په سړه هوا كې تګ راتګ د ناروغۍ سبب كيږي . نو لازمه ده چې په دې فصل كې تو د لباس واغوندو له خولۍ دستكشو او جرابو څخه استفاده وكړو.

پوښتنې:

- كوم شيان په ژمي كې زموږ د ناروغۍ سبب كيږي؟
- كوم شيان په اوړي كې زموږ د ناروغۍ سبب كيږي؟
- څرنګه كولی شو چې په دې دوو فصلونو كې خپل ځان ښه وساتو؟

كورنۍ دنده:

- زده كوونكي دې د خپلو ميندو او پلرونو په مرسته وليكي چې په توده او سړه هوا كې له كومو لباسونو څخه كار واخلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبیعي پېښو خطرونه

اته ویشتم لوست

موخه: زده کوونکي به طبیعي پېښو او د هغوی له خطرونو سره اشناشي او د دغو خطرونو په مقابل کې به ځانونه وساتي.

پوښتنې:

- دزلزلې اوسختو بادونو په باره کې څه پوهېږئ؟
- سیلابونه او سخت توفانونه څه زیانونه لري؟
- کله مو فکر کړی دی چې دزلزلې او سختو بادونو په وخت کې باید چېرې ولاړ شئ؟
- د سخت توفان په وخت کې څرنګه ځان ساتلی شئ؟

په دې انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- ټول ټولګی دې په درېوګروپونو ووېشل شي.
- لومړی ګروپ دې د سېلاب او زلزلې په باره کې خبرې وکړي او د هغو زیانونه دې نورو ته ووایي.
- دویم ګروپ دې دتوفان، تالندې او برېښنا په باره کې خبرې وکړي او د هغو زیانونه دې نورو ته ووایي.
- دریم ګروپ دې په خپل منځ کې خبرې وکړي، ودې وایي چې له دې پېښو څخه څنګه ځانونه وساتو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

زلزلــه ، ســېلاب تالنــده او برېــښنا او ســخت توفانونه له طبيعي پېښو څخه شمېرل کېږي چې د بــشر لپــاره زيــات خطرونــه رامنځتــه کــوي. خــو انسانان دغه خطرونه په پام کې نيسي په سختو توفـانونو کـې لـه کورونـو څخـه نـه وځـي د خپلـو کورونو کړکۍ بندوي او د کړکيو دښيښو لاندې نه ودرېږي.

پوښتنې:

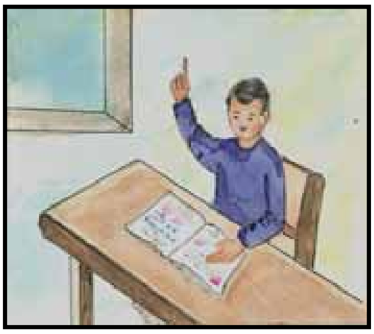

- دزلزلې په وخت چېرې پناه وړئ؟
- دسخت توفان په وخت کې څه کوئ؟
- دهوا له تودوخې او سوړوالي څخه څنګه ځانونه ساتئ؟

کورنۍ دنده :

- زده کـوونکي دې يــوه طبيعــي پېــښه انځــور کـړي او د طبيعـي پېـښو پـه بـاره کـې دې لـه خپلو ميندو او پلرونو سره خبرې وکړي. لـه هغـوی دې وغـواړي چـې پـدې هکلـه ورتـه کيسه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست له حیواني ناروغیو څخه ځان ساتل

موخه: زده کوونکي به پوه شي چې ژوي هم ناروغه کیږي اوله هغو سره تماس انسان ته د ناروغیو د لېږدېدو سبب کیږي او په دې ترتیب د ژویو د حفاظت په ارزښت پوه شي.

پوښتني:

- کوم کورني ژوي پیژنئ؟
- کله دیوکورني ژوي ناروغۍ ته متوجه شوي یاست؟
- ولې له لیوني او بازاري سپیو څخه ډډه کوئ؟
- څرنګه د ژوو د ناروغیو څخه ځان وساتو.؟

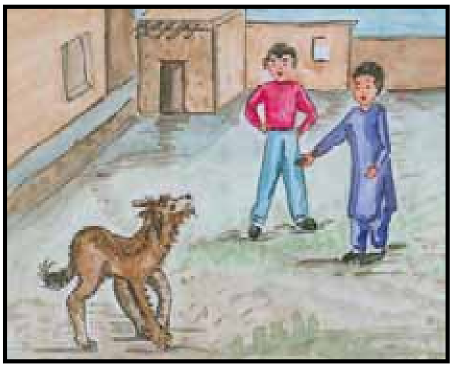

ووایئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

فعالیتونه: زده کوونکی دې یو وحشي یا اهلي ژوی چې پیژني یې انځور کړي.
زده کوونکي دې پر پنځه کسیزه ګروپ کې له یو بل سره خبرې وکړي چې د ژوو له زیـان څخـه ځانونه څنګه ساتلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

ژوي ژوندي موجودات دي هغوی مهربانۍ ته اړتيا لري.
کورني ژوي دخپل ژوندانه دپايښت لپاره خوراک او مناسب ځای ته اړتيا لري چې ناروغ نشي.
ځني ژوي په کوڅو او کشافاتو کې له تګ راتګ او ګرځېدو څخه زيانمن او ناروغه کيږي. د ژوو ناروغي خطرناکه وي او ژر لېږديږي.
موږ ته لاژمه ده چې ځان لري وساتو تر څو ناروغه نشو.

پوښتني:

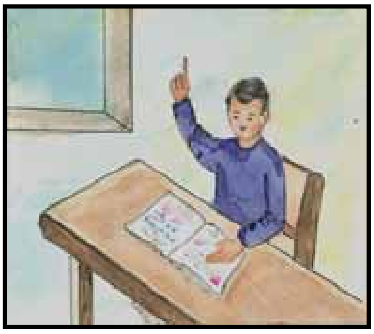

- که له ناروغه ژووسره مخامخ شوئ څه کوئ؟
- څنګه بايد د کورني چرګ او سپي ساتنه وکړو؟
- څه ډول له حيواني ناروغيو څخه ځان ساتلی شئ؟

کورنۍ دنده:

دلوست دموضوع په اړه دخپلې کورنۍ له غړو سره کيسه وکړئ.
دحيواناتو دساتلو په باره کې يوه جمله وليکئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیرشم لوست — په کور کې له خطرونو څخه ځان ساتل

موخه: زده کوونکي به په خپل کور او شاوخوا کې احتمالي خطرونه وپېژني او دداسې خطرونو څنې د خپل ځان د ساتلو توانايي پيدا کړي تر څو د پېښو مخنيوی وکړي.

پوښتنې:

- کوم شيان په کور کې د اورلګېدو سبب کېږي؟
- له برېښنايي سامان الاتو ساکټ او برېښنايي سيمونو سره ساعت تېري څه خطرونه لري؟
- د تېره چاقو، قيچي او مېخ سره ساعت تېری څه ډول ناوړه پېښې منځ ته راوړي؟
- د سر خلاصي څاه، بام او نړېدلو دېوالونو په شاو خوا کې ولې خطرونه وي؟

ووايئ چې په دې انځورونو کې څه شی وينئ؟

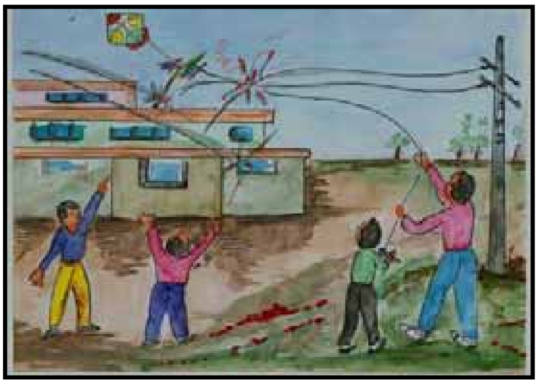

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپ کې تمثيل وکړي چې له برېښنايي وسايلو او د تېرو څوکو شيانو سره بې احتياطي څه خطرونه لري؟
- زده کوونکي دې ووايي چې په کور کې له يوه خطر سره د مخامخ کېدو په وخت دهغه مخنيوی څنګه کولی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

زموږ په کورونو کې مختلف شیان موجود دي. که په احتیاط سره ونه کارېږي زیات خطرونه رامنځته کیږي چې د مالي او ځاني زیانونو سبب کیږي.

باید له ځان څخه کښته ماشومان پوه کړو چې د برېښنا ساکټ ته لاس اوږد نه کړي، ګاز، تېلو او جوش اوبو ته نږدې نشي او په کور کې له ناروغو کسانو سره تماس ونه لري. د هغو له قاشوغو او ګیلاس څخه استفاده ونه کړي. له دوړو خاورو او دلرګيو له دود ځان وساتي چې ناروغه نشي. دغه راز دسر خلاصو ځاه ګانو او لویو ویالو تر څنګ لوبې ونه کړي.

پوښتني:

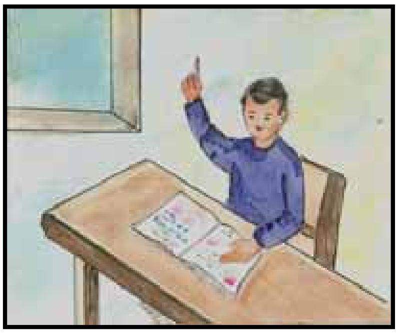

- ولې دکور له سامان او لوازمو څخه په احتیاط استفاده وکړو؟
- که چېرې خطر احساس کړو څه وکړو؟
- له تېره څوکو وسایلو لکه بیاتي، چاقو، مېخ او برېښنايي وسایلو څخه د کار اخستلو په وخت څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې د احتمالي خطرونو په هکله مور او پلار ته کیسه وکړي.
- ودې وایي چې څه ډول دیوې پېښې مخه نیولی شو او ځان څنګه ساتلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو دیرشم لوست

پر سرکونو باندې له خطرونو څخه ځان ساتل

موخه: زده کوونکي به له ترافیکي قوانینو او اشارو سره اشنا شي په واټونو باندې د تېرېدلو په وخت کې به له احتیاط څخه کار واخلي، له موټر څخه د کښېنته کېدلو او پورته کېدلو په وخت کې به ځان وساتي.

پوښتنې:

- د واټونو تر څنګ پلې لارې مو لیدلې دي، له هغو څخه څه وخت ګټه اخلئ؟
- د هغو خطرونو نومونه واخلئ چې په سرکونو باندې يې احساسوئ؟
- موټر ته د پورته کېدلو په وخت کوم ټکي په پام کې نیسئ؟

څو ډوله ترافیکي نښې پېژنئ؟

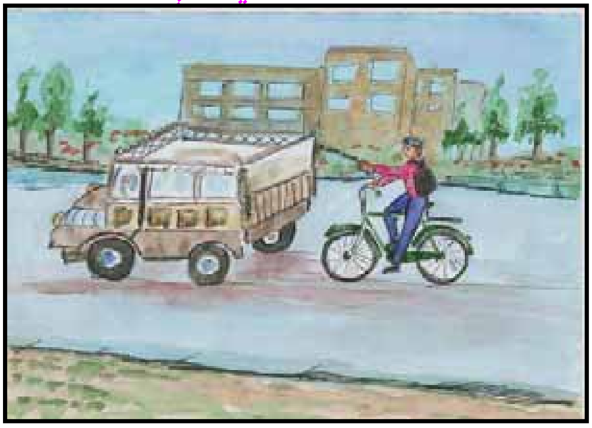

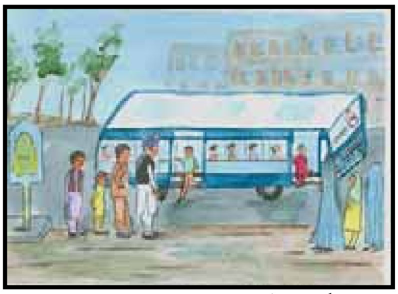

فعالیتونه:

- کومې ترافیکي نښې چې زده کوونکي پېژني هغه دې رسم کړي او نورو ته دې وښيي.
- زده کوونکي دې له منډې وهلو څخه د رامنځته شوو ترافیکي پېښو او په سرکونو باندې له توپ لوبې او کاغذ پرانې څخه رامنځته شوو خطرونو په باره کې خبرې وکړي. او خپل د سترګو لیدلی حال دې نورو ملګرو ته ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

په هر ځای کې ترافيک ځانګړې قوانين او نښې نښانې لري، که چېرې د پلیو خلکو او موټر وانانو له خوا مراعات نشي، زړه بوګنوونکې ترافيکي پېښې رامنځته کوي او ان چې د مرګ سبب ګرځي.

موږ باید په سرکونو باندې د پلیو لارو په خطونو، دبس تم ځایونو او ترافيکي اشارو په باره کې معلومات ترلاسه کړو چې خپل ځانونه له ترافيکي خطرونو څخه وساتو.

پوښتنې:

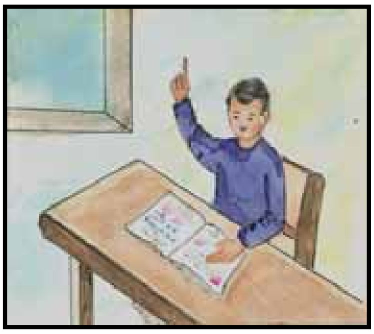

- تراوسه د ترافيکو له کومو ترافيکي قوانينو او اشارو سره اشنا یاست؟
- په سرکونو باندې ښویدل څه خطر لري؟
- ولې په یو بایسکل باندې درې تنه سپاره نشو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د څو ترافيکي اشارو انځورونه وباسي او خپل مور او پلار ته دې تشریح کړي.

د ترافيکي قواعدو په باره کې دې یوه جمله وليکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دیرشم لوست

د ماین او وسلو له خطرونو څخه ځان ساتنه

موخه: زده کوونکي به د وسلو او ماینونو له خطرونو سره اشنا شي او لویانو ته د شکمنو شیانو د رپوټ په ارزښت پوه شي.

پوښتنې:

- له وسلو او ماینونو سره لوبې څه خطر لري؟
- دلوبو سامان او یا نور شیان چې ستاسو نه وي او چېرې یې وویني څه کوئ ؟
- که چېرې ماین ووینئ له خطر څخه یې ځان څنګه ژغورئ او څوک خبروئ ؟

ووایئ چې پدې انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې له ناپېژندل شوو شیانو او وسلو سره لوبې څه خطرناکه پېښه رامنځته کوي؟
- زده کوونکي دې په انفرادي توګه ووایي که چېرې یو شی شکمن وي څه باید وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

په جنګ ځپلو سيمو کې په ځمکه کې ماينونه، ناچاودلي مواد، تخريب شوي ټانکونه او موټرونه موجود وي.
په داسې سيمو کې تګ او ساعت تيري او يا د داسې ټانکونو له پاسه پورته کېدل ډېر خطر لري، ځکه چې ناچاودېدلي مواد او ماينونه په کې موجود وي د مړينې، معلولېدو او معيوبېدو سبب کيږي. بايد تل له داسې خطرونو څخه ځان وساتو او په ليدو يې مشرانو ته رپوټ ورکړو.

پوښتنې:

- ولې په ورانو او تخريب شوو ځايو کې لوبې ونه کړو؟
- له وسلو سره لوبې څه خطر لري؟
- که چېرې په يو ځای کې نا پيژندل شوی شی ووينئ څه کوئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې دماين، ناچاودېدلو موادو او وسلو د خطرونو په باره کې درې جملې وليکي او د کورنۍ له غړو سره دې په دې اړوند خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري دیرشم لوست

دغیر صحي اوبو له خطرونو څخه ځان ساتل

موخه: زده کوونکي به د څښلو صحي او غیر صحي اوبو توپیر وکړي او د غیر صحي اوبو خطرونه به وپیژني.

پوښتنې:

- دڅښلو لپاره له کومو اوبو څخه استفاده کوئ؟
- ستاسو په نظر د سر خلاصو تښتو (بیت الخلا) ته د نږدې څاګانو اوبه څه ډول دي؟
- غیر صحي اوبه د روغتیا لپاره څه زیان رسوي؟
- څنګه کولی شو له غیر صحي اوبو څخه استفاده وکړو؟

وواییچې په لاندې انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې له غیر صحي اوبو څخه کار اخیستل تمثیل کړي؟
- زده کوونکي دې په خپلو ګروپونو کې د غیر صحي اوبو د صحي کولو په طریقه خبرې وکړي او وروسته دې خپلې نظریې نورو ته ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

اوبه د انسانانو د ژوندانه د پايښت لپاره ډېرې مهمې دي.

زموږ د بدن په جوړښت کې هم په زياته اندازه اوبه شته. که زموږ د بدن اوبه د ځينو ناروغيو لکه اسهال ، سختې تبې او د زياتې خولې کېدو له امله له منځه لاړې شي. د پاکو اوبو په څښلو، د مايع غذا او مېوو په خوړلو سره دويم ځلې پوره کېږي د غير صحي اوبو څښل وجود ته زيان رسوي ځکه چې د ساري ناروغيو د لېږدونې سبب ګرځي. نو بايد له سرچينو څاه ګانو، د اوبو له نل او بمبې څخه چې پاکې اوبه لري استفاده وکړو. که چېرې صحي اوبه نه وي د ويالې اوبه يا د سرخلاصې څاه اوبه جوشوو او استفاده ترې کوو. څاه بايد له تښې څخه لرې وي.

پوښتنې:

- دڅښلو لپاره له څه ډول اوبو څخه کار اخلو؟
- د څاه او نل په اوبو سر بېره له نور کومو اوبو څخه بايد استفاده وکړو؟
- اوبه څه ډول د څښلو وړ ګرځي؟
- آيا تښې ته د نږدې څاه اوبه د استفادې وړ دي؟

کورنۍ دنده:

- له خپل پلار او مور سره د غير صحي اوبو په اړوند خبرې وکړئ وواياست چې ولې څاه له تښې څخه لرې اوسي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دیرشم لوست

د حفظ الصحي مراعاتول

موخه: زده کوونکي د حفظ الصحی ارزښت وپیژني او په ورځني ژوند کې يې رعايت کړي.

پوښتنې:

- د خپل ځان د روغتيا په خاطر کوم کارونه سرته رسوئ.
- د ناپاکو مېوو او ترکاريو خوړل د څه سبب کيږي؟
- تېتی ته له تګ وروسته ولې لاسونه په اوبو او صابون پرېمنځو؟
- د حاجت د لرې کولو لپاره له ازادي هوا څخه استفاده زموږ صحت او د استوګنې چاپيريال ته څه زيان لري؟

وواياست چې په انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې له ډوډۍ څخه مخکې او وروسته او يا د حاجت له لرې کولو وروسته په صابون او اوبو د لاسونو پرېمينځل تمثيل کړي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې مشوره وکړي چې څه ډول د نه پرېمينځل شوو مېوو او ترکارۍ له زيان څخه ځان ساتلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویی لولئ او مفهوم ترې واخلئ

روغتیا د خدای(ج) ستر نعمت دی،باید زیار وباسوچې خپل بدن او لباسونه پاک وساتو، دسګرټو له دود ، چلم او نسواورو څخه ځان وساتو. د حاجت له لرې کولو وروسته خپل لاسونه په صابون او اوبو پاک پرېمنځو. له ناپاکو مېوو او ترکاری څخه کار وانخلو.
خپل چاپېریال له کثافاتو څخه پاک کړو. حیواني او انساني فاضله مواد ښخ کړو. په دې ډول کولای شو د ناروغیو دلېږدېدو مخه ونیسو موږ مسلمانان یو او پاکوالی د ایمان یوه برخه ده. نو باید د پاکوالي په برخه کې زیار وباسو.

پوښتنې:

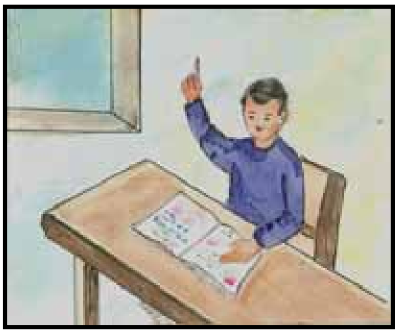

- دبدن او د استوګنې د چاپېریال پاکوالی څه ګټه لري؟
- ولې د حاجت له لرې کولو څخه وروسته دلاسونو پرېمینځل مهم دی؟
- د سترګو، غوږونو، غاښونو او خپلو نوکونو څرنګه ساتنه وکړو؟

کورنۍ دنده:

هغه څه چې زده کوونکو زده کړي دي له خپل پلار او مور سره دې پرې خبرې وکړي ودې وایي چې خپل، دکور او ټټۍ پاکوالی څه ډول وساتو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دیرشم لوست

د دریم فصل لنډیز

موخه: زده کوونکي به د یادشوو مطالبو تکرار وکړي او هغه څه چې د هغوی مهارت زیاتوي تمرین کړي چې په عادتونو یې بدل شي.

پوښتنې:

- دهوا له تودوخي او سوړوالي څخه څنګه ځان وساتو؟
- له طبیعي پېښو لکه زلزلې، سېلاب او سخت توفان څخه چېرته ځان وساتو؟
- له حیواني ناروغیو څخه څنګه ځان وساتو؟
- څنګه د خپل کور او ژوند ساتنه وکړو؟
- ایا په ورانو او جنګ ځپلو ځایونو کې د ماین او ناچاودو موادو خطر موجود وي؟
- خپل او چاپېریالي پاکوالی څرنګه رعایت کړو؟
- له کومو اوبو څخه کار واخلو؟

ووایئ چې په انځورونوکې څه وینئ.

فعالیت:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې پر هغه څه چې ددې فصل د لوستلو څخه زده کړې او تر اوسه یی عملي کړې دي خبرې وکړي او وروسته دې خپلو ټولګیوالو ته ووایي.

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

مور، ماشومان بايد خپلو ورځنيو فعاليتونو ته متوجه اوسو چې زلزلې، سېلاب او سختو توفانونو او ماينونو له خطر څخه په امن کې اوسو او د امن ځايونو ته پناه يوسو، له نه پېژندل شوو شيانو، برېښنايي سامان الاتو ته لاس ورنه وړو. خپله او محيطي حفظ الصحه مراعات کړو.

پوښتنې:

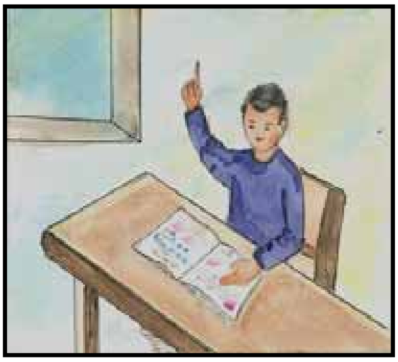

- د طبيعي پېښو د خطرونو په هکله څه پوهېږئ؟
- څه ډول د خپل ځان او کور ساتنه کوئ؟
- د شکمنو شيانو په ليدنې سره چاته خبر ورکوئ؟
- خپله روغتيا څنګه رعايت کوئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له تېرو لوستونو څخه يې زده کړي دي له خپلې کورنۍ سره خبرې پرې وکړي او په تطبيق کې دې د خپلې کورنۍ د غړو مرسته وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

شپږ دېرشم لوست

د نورو د نظريو قدر کول

موخه: زده کوونکي به پوه شي چې د نورو له مرستې، همکارۍ او همدردۍ څخه قدرداني ښه کار دی.

پوښتنې:

- ايا کله ستاسو د نظر يې قدرداني شوې ده؟
- د نورو کومو کارونو قدرداني وکړو؟
- کله مو د نورو ښه نظر اورېدلی دی او د هغه قدرداني مو کړې ده؟

وواياست چې په انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

زده کوونکي دې په څلور کسيز ګروپ کې تمثيل وکړي چې څه ډول د يو بل د مرستې قدر وکړو؟

زده کوونکي دې ځانته ځانته د يو بل د ښېګڼو د قدردانۍ په هکله نظر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

زموږ ژوند په كور او ښوونځي كې په ګډه توګه تېرېږي. بايد نيك كارونه سرته ورسوو چې نور زموږ د كارونو قدرداني وكړي او كه څوك له موږ سره مرسته وكړي موږ بايد د هغه څخه مننه وكړو. چې دهغه دهڅونې سبب شي او تل بايد له اړو كسانو سره مرسته وكړو.

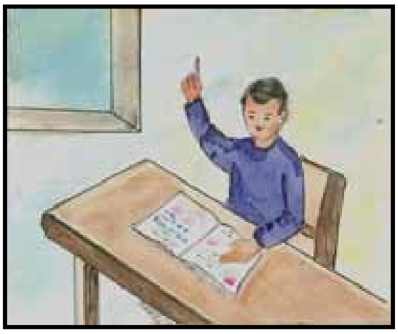

- ولى دنورو د نظر قدرداني وكړو؟
- څه وكړو چې نور زموږ قدرداني وكړي؟
- ستاسو له كوم كارڅخه ښوونكى صاحب قدرداني كوي؟

كورنۍ دنده:

دهغه كار په هكله چې تاسو سرته رسولى او ښوونكي يې قدرداني كړې ده خپل پلار او مورته كيسه وكړئ او د هغوې نظر په ټولګي كې ووايئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه دېرشم لوست

زموږ د هېواد قومونه

موخه: زده کوونکي به پوه شي چې په ګران هېواد کې زيات قومونه په ګډه ژوند کوي.

پوښتنې:

- آيا بېلا بېلو قومونو ترمنځ دودونه توپير لري که څنګه؟
- د بېلا بېلو قومونو ترمنځ ورته والی ليدل کيږي که نه؟
- نورو قوموته درناوی خپله دنده بولئ؟
- آيا زموږ په وطن کې بېلابېل قومونه ژوند کوي؟

ووايئ چې په انځورونو کې څه وينئ؟

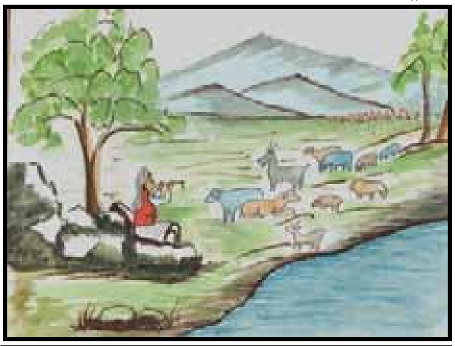

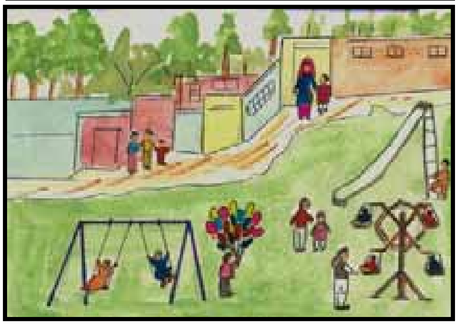

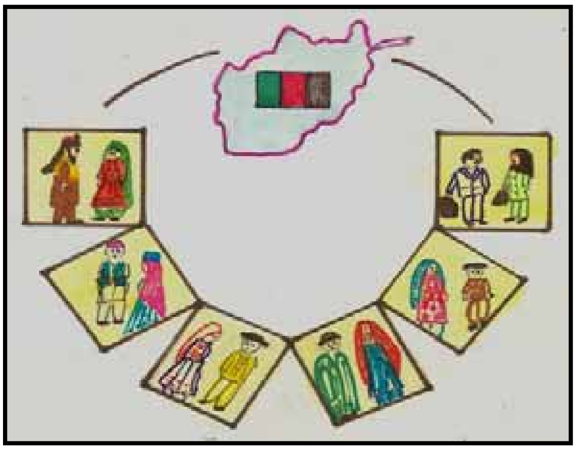

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په انفرادي توګه د خپل قوم د رواجونو په هکله نورو ته معلومات ورکړي.
- زده کوونکي دې هغه ورته والی چې د قومونو ترمنځ شته ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

زموږ په هېواد کې بېلا بېل ورونه قومونه ژوند کوي چې يو پر بل د ورونو په شان ګران دي. ټول قومونه چې په افغانستان کې ژوند کوي د خپل ګډ هېواد ګران افغانستان د آبادۍ لپاره کار کوي. له خپلواکۍ او آزادۍ څخه يې په ګډه دفاع کړې ده او کوي يې.

په افغانستان کې اوسېدونکي بېلا بېل قومونه بېلا بېل دودونه لري او د يو بل دودته درناوی کوي.

پوښتنې

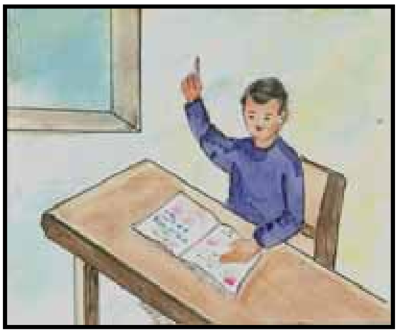

- آيا ستاسو د قوم دودله بل قوم سره توپير لري؟
- آيا د هېواد نورو قومونو له د ودونو سره بلدتيا ګټه لري؟
- آيا د هېواد د آبادۍ د يوه قوم وظيفه ده يا د ټولو قومونو؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې د لوست په هکله له خپل پلار او مور سره خبرې وکړي د بېلا بېلو قومونو د دودونو په هکله دې له خپل مور او پلار څخه پوښتنه وکړي او د هغوی نظر دې خپلو ټولګيوالو ته ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشم لوست

زموږ د هیواد ژبې

موخه: زده کوونکي به د هېواد له بېلا بېلو ژبو خبرتیا تر لاسه کړي او له زده کولو سره به يې مينه پيدا شي.

پوښتنې:

- له مورنۍ ژبې پرته مو نورې کومې ژبې زده دي؟
- آيا بېلا بېل قومونه په بېلو بېلو ژبو خبرې کوي؟ مثال يې ووايئ؟
- ستاسو په نظر د بېلا بېلو ژبو زده کړه څه ګټه لري؟

ووايئ چې په انځورونو کې څه وينئ.

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په څلورو ګروپونو د بېلا بېلو قومونو استازيتوب وکړي او تمثيل دې کړي چې ډېر ښه دوستان دي او د يو بل ژبه زده کوي او خپل مطلب پرې حلوي.
- زده کوونکي دې په انفرادي ډول د ژبو په باره کې خبرې وکړي او يوه کيسه دې په ګډه ووايي چې زده يې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

لکه څنګه چې په افغانستان کې ورونه قومونه بېلابېل دودونه لري د هغوی ژبې هم یو د بل سره توپیر لري دي ځینې په پښتو یا دري خبرې کوي او ځینې نور په نورو ژبو لکه ازبکي، پشه یي، ترکمني، نورستاني، بلوڅي، او پاميري ژبو خبرې کوي موږ ته لاژمه ده چې نورې ژبې هم زده کړو چې د یو بل په خبرو پوه شو او یو له بله سره مفاهمه وکړو چې ژوند مو په زړه پورې شي.

پوښتنې:

- آیا بېلا بېل قومونه په بېلابېلو ژبو خبرې کوي؟
- د نورو ژبو زده کړه څه ګټه لري؟
- که موږ له نورو ژبو سره بلدتیا ولرو، کولی شو چې په هغو مفاهمه وکړو او دوستان پیدا کړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې له مورنۍ ژبې پرته بله هره ژبه چې یې زده وي په هغې کې یوه کیسه یا یوه فکاهي زده کړي او خپلو ټولګیوالوته دې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه دیرشم لوست: ورته والی او قومي دودونه

موخه: زده کوونکي به په دې پوه شي چې د بېلا بېلو قومونو ترمنځ ورته والی او ګډې ځانګړتیاوې شته چې د هغوی د نږدېوالي سبب کېږي.

پوښتني:

- آیا د نورو قومونو له دودونو سره آشنا یاست؟
- آیا د قومونو تر منځ انساني او ټولنیزې اړتیاوې ورته والی لري؟
- آیا د سرپناه، لباس، او خوراک له پلوه د قومونو غوښتنې یو ډول دي؟

په انځورونو کې څه وینې؟ ووایې؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په خپلو ګروپونو کې د قومونو د ګډو دودونو په هکله خبرې وکړي او نورو ته دې ووایي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې څه ډول د یو بل دودونو ته درناوی وکړي او هغه خیل وګڼي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويي لولئ او مفهوم ترې واخلئ.

موږ د بېلو بېلو قومونو زده کوونکي په يوه ټولګي کې لوست کوو او يو د بل دوستان يو يو بل ته درناوی کوو. اکثره د ونې، رنګ، پوستکي، وينبتانو او ځانګړتياوو له امله يو بل ته ورته يو.
موږ ټول ګډې اړتياوې لرو لکه کور، لباس، غذا، له ناروغيو ځان ساتنه او نور. دغه راز کار او بوختيا او سالم ښوونيز چاپېريال او تر ټولو مهم ګډ وطن لرو او زمونږ د مطلق اکثريت خلکو دين د اسلام سپېڅلي دين دی.
سره لدې چې په ځينو دودونو کې توپير لرو موږ زيات مشترک دودونه هم لرو.

پوښتنې:

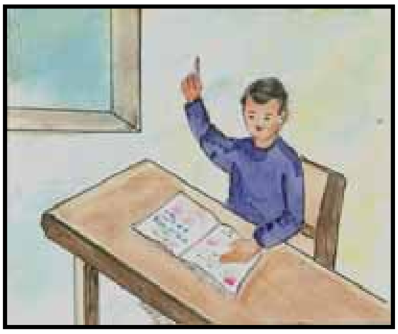

- څرنګه د ټولو قومونو د دودونو قدر وکړو؟
- د قومونو ترمنځ ګډې اړتياوې کومې دي؟
- آيا پوهېږئ چې ستاسو د هغو ټولګيوالو ترمنځ چې د نورو قومونو څخه دي څه ورته والی ليدل کيږي.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې قومي ورته والي په باره کې له خپل مور او پلار سره خبرې وکړي د دوو قومونو ترمنځ دې د ورته والي او قومي دودونو لست جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلوېښتم لوست — ښاري او کليوالي ژوند

موخه: زده کوونکي به د ښاري او کليوالي ژوند ترمنځ توپير وپېژني.

پوښتنې:

- ښاري او کليوالي ژوند څه توپير لري؟
- ولې له ښارونو څخه لرې کليوالو سيمو ته د تفريح لپاره ځو؟
- څرنګه کولی شو چې خپل چاپېريال پاک کړو؟

وواياست چې په انځورونو کې څه وينئ؟

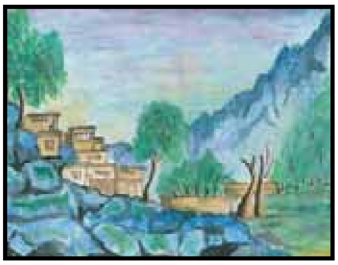
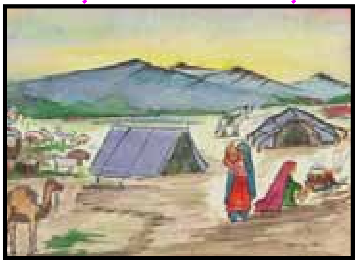

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په څلور کسيزو ډلو کې تمثيل وکړي او د ښاري چاپېريال په هکله دې خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې په انفرادي توګه، د استوګنې هغه چاپېريال انځور کړي چې هغه يې خوښېږي او وروسته دې هغه انځور نورو ته وښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې لولئ او مفهوم ترې واخلئ!

خدای (جل جلاله) ټول موجودات پیدا کړي دي او د انسانانو لپاره یې د استوګنې چاپېریال په واک کې ورکړی دی ځینې انسانان په ښارونو او ځینې ښارونو څخه لرې په کلیوالو سیمو کې ژوند کوي. ښاري او کلیوالي چاپېریال توپیر لري، ښاري چاپېریال ښه هوا نه لري خو د کلیوالي چاپېریال هوا ښه وي، ځکه چې هلته ګڼه ګوڼه کمه اوبه ډېرې او زیات ځنګلونه موجود وي.

پوښتنې:

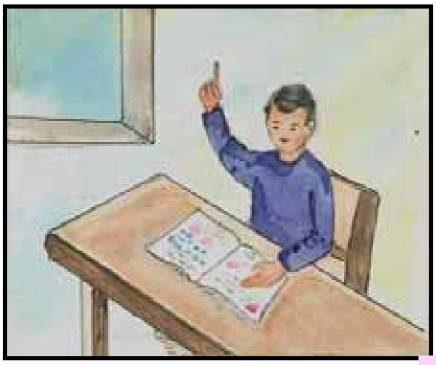

- ولې ښاري او کلیوالي چاپېریال توپیر لري؟
- کله مو د چاپېریال د ښه کولو فکر کړی دی؟
- ستاسو په نظر د استوګنې لپاره کوم چاپېریال غوره دی.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې په دې موضوعګانو له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي دهغوی نظر دې واوري او خپلو ټولګیوالو ته دې د استوګنې ښه چاپېریال ور وپېژني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څلوېښتم لوست

د څلورم فصل لنډیز

موخه: زده کونکي لوستل شوی مفاهیم او د فصل درسونه تکرار او د هغو څخه په ورځني ژوند کې کار واخلي.

پوښتنې:

- د نورو ژبو زده کړې ته څه اړتیا ده؟
- د سیمو ترمنځ دودونه څه توپیر لري.
- د بېلا بېلو قومونو خلک څه ورته والی لري.
- آیا د انسانانو د استوګنې چاپېریال توپیر لري؟

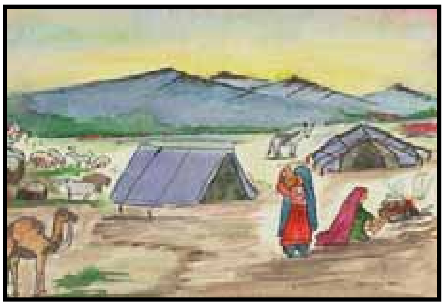

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې خبرې وکړي او ودې وایي چې له تېرو لوستونو څخه یې کوم کارونه او نېک عملونه زده او عملي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویې لولئ او مفهوم ترې واخلئ

مونږ ټول زده کوونکي ټول هغه مفاهیم چې په دې کتاب کې مو زده کړي دي په خپل ژوند کې ترې کار اخلو زیار باسو چې د یو بل ژبه زده کړو او د یو بل رواجونو ته درناوی ولرو.

پوښتنې:

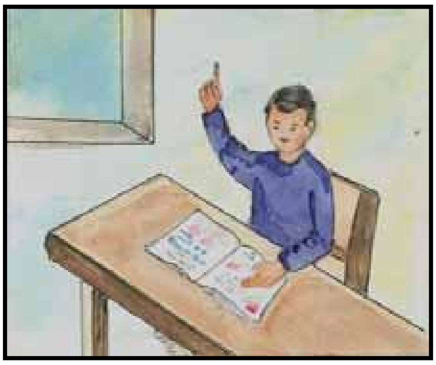

- د بېلا بېلو ژبو زده کړه څه ګټه لري؟
- د ښاري او کلیوالي چاپېريال توپير څه شي دی؟
- د بېلا بېلو قومونو د دودونو څه ډول درناوی وکړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د هغو مفاهیمو په باره کې چې زده یې دي له خپلو کورنیو سره خبرې وکړي. د هغوی نظر یې دې واوري او په هغوی دې عمل وکړي.

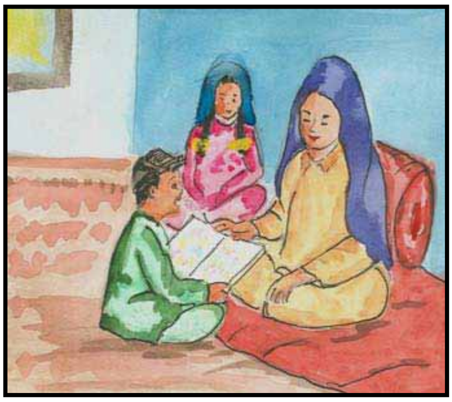

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library